

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN NAPONTA DÉLUTÁN.

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

MAI SZÁMUNK ÁRA 3 CENT.

VIII. Évfolyam. 64. szám.

SATURDAY, MAY 6. — NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., PHILADELPHIA, PA., SZOMBAT, 1911 MÁJUS 6-án.

VIII. Year. No. 64.

REVOLVER ÉS TOLL.

A celvedelmi "Szabadság" és a bankár-kérdés.

Lapunk tegnapi számláján hirdettük, hogy a mai számban le fogunk közölni egy nyílt levelet, melyet Perényi Béla külmunkatársunk intéz Kohányi Tiharmér urhoz, a Szabadság szerkesztőjéhez. E levél közlése feleslegessé vált. Perényi Béla ur ugyanis meg akarta tudni, hogy a Szabadság, mely magát a legöregebb és legbeesületesebb újságnak hirdeti, milyen álláspontot helyezkedik a bankár-kérdésben. Mert eddig nem tudtuk. Eddig a "legbeesületesebb" újság beírta azal, hogy leszidta a sárga földig azokat a bankárokat, akik — már megszöktek. Azt azonban nem merde mindeztideig megmondani, hogy a jövőben mit csinálnak magyarjaink a pénzéikkel. Tanácsot, irányt adni nem akart a "legöregebb" újság. Most végre tudjuk, hogy miért hallgatott a Szabadság tudjuk, hogy mit akar. S azonnal rá is fogunk lépni.

Egétőbb kérdése a bankárkérdésnél az amerikai magyarságnak ez idő szerint nincsen. A magyar munkás azért eszelhet és hogy biztosítsa a megélhetését s hogy félreterelve néhány garast, idővel vagy visszamehessen haza, vagy pedig az inség farkasától való félelem nélkül nehessen a bizonytalan jövő elé. A magyar munkás példás becsületességgel törekedett ezújl felé. Dolgozott és takarékoskodott. Nem ő az oka annak, hogy munkája és takarékoskodása daczára a jövője egyre bizonytalanabb, kétségbeesőbb. A magyar bankárok hiúsították meg a becsületes magyar munkások becsületes terveit. Elspekulálták a munkások által az ő kasszájukba esepgetett milliói véreseppeket s aztán vagy megszöktek, vagy föbelőttek magukat, vagy esdöbe kerültek.

Ez a száraz, a megindító, a kétségbejítő, a fellázító tény. Nekünk magyar újságoknak, akik azt mondjuk magunkról, hogy a nép vezetésére mi vagyunk az egyedüli hivatottak, ezen ténynyel szemben gondoskodnunk kell arról, hogy a gondjainkra bizott népet ne rabolhassák meg a jövőben is. Nekünk a következőképpen való tekintet nélkül kell mondanunk, hogy a pénz-küldő nem bankár, hogy megőrzés végett a magyar ne bizza olyan emberekre a pénzt s végül nekünk magyar újságoknak kellett megtenni a kezdeményező lépéseket egy oly pénzüntézet létesítésére, ahol a magyarság pénze nemcsak feltétlenül biztos volna, hanem kamatokat is hozna.

A Bevándorló azonnal felismerte ebbeli kötelességét s nem a pénz-küldőket és ugynevezett bankárokat tekintette, hanem a magyar népet. Kimutatta egy magyar takarékpénztár felállításának szükségességét és megterette az intézmény létesítésére iránt a kezdeményező lépéseket. Mit tett ennek ellenében a Szabadság? A "legbeesületesebb" újság esúrt és esavart, dupla-

háros cikkében szidta Klein Jakabot, aki máris esdöben van. Nem mutatott utat a magyarságnak, nem sietett segítségére, hanem látította. Tett még egyebet is. Kedden megírta Klein Jakabról, hogy megszökött, hogy aztán pénteken beismerte, miképp hazudott s megírja, hogy Klein "még nem" szökött meg. Emnyit tett a "legöregebb", a "legbeesületesebb" újság az amerikai magyarság legégetőbb kérdésében, a bankárkérdésben.

Mikor aztán látta, hogy az érdektelen, az érzéktelen Bevándorló, mely nem hirdeti magát a legbeesületesebbnél, de becsületesen átérzi és teljesíti a hivatását, mikor a "vén" Szabadság belátta, hogy az egyenes irányu Bevándorló, mint minden téren, a bankárkérdésben is átvette a vezetést, akkor aztán tollhoz nyúlt az öregisten is. Kohányi Tiharmér ur ezikkel írt. Ne nevéssen senki. Tényleg ezikkel írt. A címze ez: Tisztázzuk a helyzetet. És három hasábra terjed.

No, lássuk hát, hogy Kohányi ur miképp tisztázta a helyzetet. Mindenekelőtt Kohányi felsorolja, hogy mit tett ő és mit tett a lapja. Ez szükséges volt. Mert különben igazán nem tudta volna írni, hogy Kohányi és a Szabadság valaha tettek is valamit. Aztán javaslatba hozza, hogy a pénz-küldők alapítsanak egy központi intézetet, amely felelősséget vállalna az egyesekért.

Ejnye, ejnye, Kohányi ur, csak nem akarja az amerikai magyarságot a nádi zsidó szerepére juttatni? Kohányi ur azt akarja tehát, hogy a pénz-küldők továbbra is kezeljék a magyarság kamat nélküli betéteit s ha meg nem tennék, akkor — itt Kohányi ur leteszi a tollat és kezébe veszi a revolvert. Szórnál-szóra azt írja ugyanis a fentidézett cikkében:

"Nincs módunkban és nem tartjuk ezelszerűnek, hogy szabályokat írjunk elő a bankároknak, hogy és mint végezzék ezt a dolgot, azt az egyet azonban kijelentjük, hogy abban az esetben, ha a bankár urak ezt a gyűlést vagy meggyűlést a nép érdekében, kötelességünknek fogjuk ismer- ni, hogy minden erőnket, minden befolyásunkat latba vetve, OLYAN DOLGOKRA FIGYELMEZTESSÜK A MAGYAROKAT, AMELYEKNEK NYILVÁNOSSÁGRA VALÓ HOZSÁTÓL EDDIG TARTÓZKODTUNK."

Kohányi ur tehát lefóvessel, agyonbunkózással fenyegeti meg azokat a bankár urakat, akik az ő parancsára nem állnak glédába és nem fogantatosítják az ő tervét. Ehhez nekünk semmi közeink, ezt végezzék el a bankárok Kohányi urral és az ő — revolverével. Van azonban Kohányi ur feleletében valami, ami nemcsak érdeklő a magyarságot, de tudomására hozza azt is, hogy a legbeesületesebb Szabadság és ennek szerkesztője évek során tudott bizonyos dolgokat, amelyeknek a magyarok kárát vallják és ezt mégis tervszerűen elhallgatta a "Szabadság" s így TUDVATIRTA a magyarság megkárosítását. S tovább megy. Azt is vallja, hogy a jövőben is hallgat, ha a

bankárok vele szemben jó, engedelmes gyerekeknek fognak bizonyulni.

Azt mondja ugyanis Kohányi ur a cikkében, hogy, amennyiben a bankárok nem engedelmeskednek neki, olyan dolgokra fogja figyelmeztetni a magyarokat, amelyeknek nyilvánosságra való hozásától eddig tartózkodott.

Kohányi ur, a Szabadság szerkesztője tehát tud valamit a bankárok ellen, amit eddig meg nem mondott, habár a magyarság érdeke ezt megkövetelte. Kohányi tehát, a Szabadság-gal együtt, elhallgatott tényeket, s így a bankároknak ezútköztára lett.

Nézzeitek már most, Amerika magyarljai, a "legbeesületesebb" újságot, a Szabadság-ot, a maga igazában. Ő maga vetkőzött le meztelenre. Most már tudjátok, mivel van dolgotok, kiben higgyetek kinek vezetésére bízzatok magatokat.

Singer Mihály.

DRÁGA SZERELEM.

Tizezer dollárba került — és nem is volt.

Hogy drága lett az a szerelem, melyet Louis Koerner Pauline Sadovszky kisasszonnyal szemben érzett, még utólag is megjárná, de mikor az szerelem sem volt, hanem csak olyan — hogy is mondják csak... flirtelés.

Miss Sadovszky egy félévig hallgatta a nép pénze és bizalma ő állítása szerint, házassági ígéretek voltak, de amelyek Koerner állítás szerint csak üres frázisok, udvarlások voltak. Egy táncszalonban ismerkedtek meg és az ismeretségnek ismerkedés lett a következménye. Az ismerkedésnek pedig szótvalás lett a vége. A szép Paula tizezer dolláros tapasztalt kért a bíróság sájo sebére, a rossz Koerner meg arra sem tartotta érdemesnek Paulától együtt a bíróságot, hogy a tárgyalásra elmenjen. Levélben megírta, hogy amit Paula mond, az nem igaz. Az esküdték Koernernek visszaadták a kölesnét, ők nem tartották érdemesnek visszavonulni és tanácskozni, hanem minidjárt ott a "box"-ban kimondották, hogy a szép Paulának jár a tizezer dollár, ha lesz, aki majd fizeti.

A NŐK VÁLASZTÓJOGA.

Az angol parlament elfogadott egy törvényjavaslatot.

George Kemp, Manchester egyik kerületének képviselője, törvényjavaslatot nyújtott be az angol alsóházban, mely a nőknek szavazati jogot ad. A javaslat értelmében szavazati joggal bírnak azon nők, akiknek saját háztartásuk — nem lakást, hanem saját házat érve — van vagy akik olyan házat laknak és afölött rendelkeznek, ahol a tulajdonos nem lakik benne. A javaslatot az alsóház 255 szavazattal '83 ellenében elfogadta.

A new yorki szuffrazsették ma délután a 6-ik utca 5-ik avenue sarkán gyűléseztek, ahonnt meztelenben az Union Square-re vonultak. A tüntetést az úri hölgyek választójoga érdekében rendezték.

A MAGYAR NÉP PÉNZE.

Miért kell nekünk takarékpénztár.

Arról már beszéltünk, hogy a magyarok pénze csak akkor biztos, ha takarékpénztárban van és kamatot hoz, viszont a nap-nap mellett futó bankárok éppen azt bizonyítják, hogy akkor nem biztosított a pénzünk, ha kamat nélkül a bankár uraknál van.

Aki hát azt akarja, hogy a-még meglevő pénze el ne vesszen, az azonnal vegye azt ki a bankár uraktól, s tegye azt takarékpénztárba, avagy állami felügyelet alatt álló bankokba. Nem kérdés, hogy azt a magyar bankárt, hogy hívják, hogy hány háza van és milyen gazdag ember. Egy ember az csak ember, s bármily becsületes legyen is, nem olyan biztosíték, mint egy intézmény, amelyre vigyáz az állam, vigyáznak azok az igazgatók, a kibben a nép is megbiz, meg a törvényes hatóságok is megbiznak.

Nagyon szerencsés, ha akármeg az Amerikában egyetlen olyan bankár, aki be tudná igazolni, hogy nincsen igazunk.

A magyar bankár urak azonban eddig se törődtek a törvényvel, s azt hisszük, hogy ezután se törődnek, nemcsak, de mert mindig a nép pénze és bizalma kellett nekik, magát a népet is arra tanították, hogy a törvényes utakat ne tartásik be, hogy aki a törvényes utakon akar járni, az gazember.

Csak egy példát hozunk fel erre. Egy nagy magyar szövetség konvenczióján arról volt szó, hogy mi történjék az árvák pénzével, hogy kezeltessek a kiskorú örökösök pénze. Szerény magam azt indítványoztam, hogy betartva a törvényeket, az itt élő kiskorú örökösök pénze vagy a Probate Court-nál, vagy esküdtök által bankokba tétessék, míg a magyarországi kiskorú árvák pénze küldessék haza az illetékes árvaszékekhez. Az indítványt az összes jelenvolt bankár delegátusok elleneztek, s felbiztatásukra olyan magyar is akadt, aki azt mondta: "azért nem küldhetjük az árvák pénzt haza, mert — ellopják az urak". Háibor, sőt, pálinkát fizető bankár urak akartak az egyetek elől, vaszéknel letett pénzért a kincstár felelős, nem vihettünk ki semmit. Az egyleti elnökökből és tisztviselőkből álló konvencziónak biztosabb volt a pénz bármely magyar bankárnál, mint a magyar kincstárban.

Ezért így gondolkodtak az egyleti tisztviselők, mert a törvényeket betartó magyarokat ledorongolták az az oka annak, hogy Korláth Mihály is három magyar egyletnek a vagyonát vitte el magával. A takarékpénztár, amelyik kamatot fizet, nem volt jó az egyletnek, s odaadták az egyleti vagyonot kamat nélkül a bankár urak.

Maguk a magyar bankárok az ilyen egyleti pénzt jobban szeretik bármivel és szivesen áldoznak akár nagymennyiségű sőt és viszkít, hogy azt megkaphassák.

Azért kell a bankároknak az ilyen egyleti pénz, mert akkor elterjed a hír: "Rábízhatjuk a pénzt, hiszen az egylet pénze is nála van letéve." Meg kell adni, hogy jó fogásokat alkalmaztak a bankár urak, hogy a bizalmat megnyerjék.

Nem hiszem, hogy akadna Amerikában egyetlen olyan magyar egylet, amelyiknek állami bankokból avagy takarékpénztárakból elhelyezett egyleti vagyona elveszett volna, viszont több tucizat egyletet lehet felsorolni, a melyeknek az egyleti vagyonával odébálltak a legbeesületesebb bankárok.

Ott van a református szövettség. A bankárok őrzöngyala, Kövér Sándor kijelentette a ref. szövetség gyűlésén, hogy melesz a pénz az utolsó garasig. Bizony elveszett az az utolsó garasig, s nem tudjuk, hogy az az évtizedes munka ártan felépített reménye a magyaroknak hogy heveit ki ezt a súlyos csapást.

Kövér Sándor ígért, de a pénz nem érkezik. Mire ópítssük mi fel az egyleteinket, ha a Verhovay-Egylet főnöke a szövetségében levő scalp-leveli fióknál megírta azt, hogy a fiók pénze Korláth bankárnál legyen. Ki bizony az egyleti tisztviselőben, ha azok az alapszabályokat nem tartják be, mikor pénzről van szó, de viszont gazembernek akarják bélyegezni azt aki a szabályok betartásáért őket figyelmezteti.

Az ilyen egyleti elnök éppen olyan büös, mint az a bankár, aki megcsökött. Ha a konvencziók szabályokat hoznak és ha azokat maguk a tisztviselők ily büös uton áthágják, orgazdál a szökött, avagy még el nem szökött bankároknak.

Ez ha így áll az egyleteink pénzét továbbra is, ha szökött bankárokkal ezimborálókat rakunk legnagyobb egyleteink élére, ha tovább is "bankároknál" helyezik el az egyleti vagyonot, hogy az elveszeszen, ugy, bizony nagy igaza van Kemény Györgynek, aki azt írja lapjában, hogy konstantinápolyi értesülés szerint a török kormány rendkívül komolyan fogja fel a dolgot és magas hivatali személyiségeket küldött Jeruzsálembe annak a felderítésére, hogy az idegenek megszeneségtelenítették Omár meesétjét és onn szent emlékeket raboltak el, a melyek Kr. u. 70-ből valók, amikor a szent város Titus elpusztította és amelyeket akkor a rómaiak elől elrejtettek.

Hová lettek az ásatásokat véző régészek, és hogy pontosan miből áll a zsákmányuk: nem tudni biztosan. Annyit kiderült, hogy az expedíció emberei április 14-én Jaffában szálltak hajóra, de akkor még nem tudták Jeruzsálembe a rablásról.

Eddig való megállapítások szerint az expedíció a frigyvádi és az ősrégi, hétágu gyertyatartó akarta kikutatni, de sikertelenül, és egy konstantinápolyi jelentés azt mondja, hogy Salamon király koronáját, kardját és gyűrűjét vitték el egy régi biblia-kézirattal együtt.

A szindikátus nagy pénzüldozattal végezte az ásatásokat, amelyekre mintegy háromszázezer dollárt költött és a munkát mérnökkel intéztette. Hír szerint a chicagói Armour-család áll az expedíció mögött.

amaz a bankár megszökött, összetett kezekkel várják, amíg a legközelebbi is megszököik. Nincs egy szavuk se arra, hogy mit tegyen hát a nép, hová forduljanak olvasóink, hogy ne vihessék el az utolsó garasukat is.

Nem akarjuk hinni, hogy a többi magyar lapok hallgatását megvásárolták a bankárok, akik félnek, hogy ha a nép megtudja, hogy mennyire lehet bennük bizni, hát elviszi tőlük a pénztet biztos bankokba. Igazán nem tudjuk, mi lehet az oka ennek a büös esdönek, amelynek árnyékában ott látjuk a becsületes bankár előtt kezüket tördelő koldusbotra jött férfiakat és asszonyokat.

Irtozatos bün még elhinni is azt, hogy a magyar lapok pénzét hallgatnának. S ha nincsen okuk hallgatni, ugy miért nem adnak kifosztott s kirabolt olvasóinknak tanácsot. Ne feledjék el egyes laptulajdonosok azt, hogy hiszen vannak még latholikus és református templomokban szökök is, ahol, hisszük, hogy kötelességüknek tartják a magyar néppapjai küldetnét, amit a magyar néppénzből élő újságok tulajdonosai elhallgattak.

Mi hisszük, hogy egyes lapok mulasztását helyrehozza az amerikai magyar papság, s nem nézi tovább, hogy koldusbotra jusszon az a nép, amelyik az egyházköszöket felépítette, s amely nép tan arra is hivatott, hogy ezeket az egyházköszökeket fenn is tartsa.

Világosítsuk fel a népet, amíg nem késő. Az elszökött bankárokat nem vonhatja felelősségre a nép, de mi lesz azokkal, akik itt maradtak és kötelességüket nem teljesítették.

Perényi Béla.

SIRRABLÁS.

Az ásatások, amelyeket egy angol-amerikai vállalat megbízásból végeztek Jeruzsálembe, mint egy Londonból érkezett kábeltávirat jelenti, komoly diplomáciai összejövetelt támaszthatnak. Mai konstantinápolyi értesülés szerint a török kormány rendkívül komolyan fogja fel a dolgot és magas hivatali személyiségeket küldött Jeruzsálembe annak a felderítésére, hogy az idegenek megszeneségtelenítették Omár meesétjét és onn szent emlékeket raboltak el, a melyek Kr. u. 70-ből valók, amikor a szent város Titus elpusztította és amelyeket akkor a rómaiak elől elrejtettek.

A halott ruhában egész esomó levelet találtak „Tess” aláírású. A levelek telve vannak szerelmi ömlengésekkel, de van köztük egy olyan is, amely szemrehányást tesz O'Shaughnessy, hogy miért akarja elhagyni a feleségét. Ez a „Tess”: Hayes Tessie, aki az E. 100. utca 226. házában lakik, és aki a fűntebb emleített elismert kereskedés pénztárosnője. Ő — a mint tegnap kijelentette — csak most hirtén tudta meg, hogy szerelmese más. Sőtálit vele ezen a napon az 185. Avennen és a 110. utcánál egyszerre csak előbök ugrott egy nő, aki rátamadt, miért megy az ő férjével.

Ha ez a férfi az ön férje — mondta ekkor Tessie kisasszony — vigye el, nekem akkor nem kell!

CSALÁDI TRAGÉDIA.

Egy fiatal asszony férjének gyilkosa.

Véres családi tragédia színhelye volt tegnap New Yorkban az East 113-ik utca 85-ik számu háza: egy fiatal, 24 éves asszony, Mrs. Frances O'Shaughnessy, agyonlőtte nálnál három évvel fiatalabb férjét, George O'Shaughnessy-t. A feltétlenesség adta kezébe a fegyvert, véres tette után letartóztatták.

George O'Shaughnessy, aki a 3. Ave. és a 103-ik utca sarkán egy élelmiszer boltban volt alkalmazgatnának, s ha nincsen okuk hallgatni, ugy miért nem adnak kifosztott s kirabolt olvasóinknak tanácsot. Ne feledjék el egyes laptulajdonosok azt, hogy hiszen vannak még latholikus és református templomokban szökök is, ahol, hisszük, hogy kötelességüknek tartják a magyar néppapjai küldetnét, amit a magyar néppénzből élő újságok tulajdonosai elhallgattak.

Mi hisszük, hogy egyes lapok mulasztását helyrehozza az amerikai magyar papság, s nem nézi tovább, hogy koldusbotra jusszon az a nép, amelyik az egyházköszöket felépítette, s amely nép tan arra is hivatott, hogy ezeket az egyházköszökeket fenn is tartsa.

Világosítsuk fel a népet, amíg nem késő. Az elszökött bankárokat nem vonhatja felelősségre a nép, de mi lesz azokkal, akik itt maradtak és kötelességüket nem teljesítették.

Az a kijelentés teljesen egytete az asszony eszt és ekkor határozta el, hogy elpusztítja a férjét. — Tegnap egy Fond nevű nővel volt jolga annak az E. 74. utca 43-ik számu házában levő lakásán, ahol véletlenül egy föltött revolverre akadt, magához vette, elrejtette és sietett haza. Férje még az agyban feküdt. Rövidesen ismét kitért a vihar a házastársak közt, a férj megnit arról beszélt, hogy válást essél a szerelmese kedvéért, amire az asszony magából kikölkelt kétszer a férfire lött. Mindamkél golyó a jobb felső testen tájálalt és O'Shaughnessy pillanatok alatt meghalt.

Egyik szomszédasszony a lővések hallatára az E. 104-ik utcai rendőrállomásra rohant, onnét tüss tént megjelent a tett színhelyen egy rendőrhősnagy, akinek a férj-gyilkos nő minden felüldulás nélkül mondta, hogy inkább a halálba küldte az urát, mintsem, hogy az a másik legyen. A holttestet a hullaházba szállították.

A halott ruhában egész esomó levelet találtak „Tess” aláírású. A levelek telve vannak szerelmi ömlengésekkel, de van köztük egy olyan is, amely szemrehányást tesz O'Shaughnessy, hogy miért akarja elhagyni a feleségét. Ez a „Tess”: Hayes Tessie, aki az E. 100. utca 226. házában lakik, és aki a fűntebb emleített elismert kereskedés pénztárosnője. Ő — a mint tegnap kijelentette — csak most hirtén tudta meg, hogy szerelmese más. Sőtálit vele ezen a napon az 185. Avennen és a 110. utcánál egyszerre csak előbök ugrott egy nő, aki rátamadt, miért megy az ő férjével.

Ha ez a férfi az ön férje — mondta ekkor Tessie kisasszony — vigye el, nekem akkor nem kell!

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

Felszólítottuk ezennel a Philadelphiában élő Tóth Béla urat, hogy a saját érdekében hétfő estig jeleljezzék az irodánkban. A Bevándorló kiadóhivatala.

Kell-e magyar takarékpénztár Amerikában? E cikkünkre vonatkozólag ma a következő levelet vettük: Igen tisztelt szerkesztő ur! Udvozlom a május 3-iki bevándorlót s abban Perényi Béla ur cikkét, ki üzleti elfoglaltsága dacára tollalval uttörője lett egy neves emelkedés becsületes eszméinek, mely, ha megvalósul, elejét veszi a jelenlegi piszkos állapotoknak: futóbankároknak, a szegény nép pénzével való rablógarázdálkodásnak. A "Bevándorló" az első amerikai magyar újság, mely uriamberhez illően oda mert állni az olvasó elé s be mert vallani, hogy vétkeztem ellenetek, míg a másik magyar lap, a "Szabadság" vétékét a másik újság hátra szeretné kényszeríteni. De ugyan létez-e a mai korszakban oly naiv olvasó, ki bűnök véne az egy lapról, hogy egyes bankárok hirdetését közli. Egy újság kiadása nagy költséggel jár. Az újságkiadónak hirdetőkre van szüksége, mert a esküvői előfizetés korántsem fedezi a kiadás költségét. Így történthet azután, hogy a "Bevándorló" is felvette a hirdetésért jóhiszeműleg, mert a szerkesztő csak nem kérhet minden hirdetőtől érlelési bizonyítványt s nem mehet oda a bukott segédjegyzőből, nehol' megunt tanítóiból, eladósított egyetemi hallgatóból lett amerikai bankárhoz s pénzzállítóhoz, hogy: uram, mutassa meg a kasszáját vagy az üzleti könyveit, mielőtt hirdetését hozom. Ő köteles a hirdetését felvenni s hozni egész addig, míg valaki a szerkesztőt nem figyelmezteti, hogy: uram, hiszen te gazembert ajánlsz a népek mint bankár! Tette ezt valaki? Nem! Tehát ki tette a bűnök? Mi vagyunk s azok a mások, kik nem segítettek már eddig s nyílván útnak a becsületes embernek becsületes tervét. A könyvek milliárdjait megakaríthattuk volna szemünk ből s a fájdalom ezer keservét szívniukból, ha már rég a zingbankárokat kiirtása lett volna a jelszavunk. De még nem késő most sem. Ha azonban ezt az alkalmat elszalasztjuk, lehet, hogy igenis késő lesz, mert nem fog akadni egy másik ember, ki tudját pazarolva, belekiáltson siket fülekbe.

Ipáros, kereskedő s munkás adj választ és segíts létrehozni azt a bankot, hogy nyugodtan helyezkedel el garasaidat. Segíts létrehozni, hogy árváid s özvegyed, ha megszüntül éni és keresni, ne legyenek kénytelenek koldusbotot kézbe venni, míg a gaz, kibén megbízott, összeközporgatót pénzédek vizgató dörböl valahol Kanadában. Ez a bank legyen a miénk, a népi, mely ahhoz garasait adja. A bank neve lehetne: "Magyar Bevándorló Takarékpénztár" vagy "Hungarian Immigrants Savings Bank." Részvények legyenek kiadva oly áron, hogy azokhoz a szegényebb osztály is könnyen hozzáférhessen, mondjuk egy-egynek ára legyen 10 dollár. Minden részvény egy szavazati jogot képviseljen. Hogy azonban egyesek ne lehessenek többségben szavazatukat illetőleg, ki kell mondani alapszabályilag, hogy egy ember husznál több részvényt nem vásárolhat. A takarékpénztár élén a részvényesek által választott igazgató, aligazgató, igazgatósági tagok, felügyelő-bizottság, főkönyvelő és pénztárnok álljon. Az igazgató, pénztárnok s főkönyvelő esküvel direkt fizetést huzzon, azonban mindhárom köteles bondot adni, még pedig a reábizott pénzek kezeléséhez mérten. Az igazgatósági tagok s a felügyelő bizottsági tagok a részvényesek sorából legyenek választva s minden üzleti napon egy igazgatósági tag köteles ellenőrizni az üzletmenetet.

A takarékpénztár évente egyszer nyers és az év végén rendes mérleget készítsen, melyet minden részvényes és betető megkapjon és mindenki tiszta képet nyerjen annak vagyoni állapotáról. A bank minden tekintetben vesse alá magát az Egyesült Államok banktör-

vényeinek s évente egyszer közzé kell tennie a mérleget, hol minden részvényesnek szavazati joga legyen. A vidéken munkáslakta telepeken fiókokat kell alapítani. Ezen fiókok ellenőrzésére egy bűndölt ellenor legyen választva, ki minden 3 hónapban köteles legyen a fiókok könyveit átvizsgálni és azokról az anyanyelvezetnek jelentést tenni.

Nagyjában ez lenne az én eszmém egy magyar bank alapítására. Ez eszmének meg kell nyernünk az újságokat s a lelkeseket, kik szószerkeiből figyelemzetnek hívják, hogy hová helyezték el fiókaikat. Legyenek reábizottok az összes segély- és betegsegély-egyletek s mindama körök, melyek a magyar néppel vannak egybeforvva, hogy hogy vagyontok ide tegyék le megőrzés végett. A bank ne melleszen veszélyes spekulációkba, hanem tisztán a nép pénzének kamatoztatásával foglalkozzék. Végül ismét köszönet a derék Perényinek, köszönet a "Bevándorló" nak és a "Bevándorló" feleiknek, Singer Mihálynak, kinek lapja mindig büszkén, fölemelt fejjel küzdött az elnyomott nép igazsáért. Singer Mihálynak nincs szüksége arra, hogy én mondjak el mindent. Ő mögötté egy derék munkában eltöltött újságírói múlt áll. Teszem ezt csak azért, mert abban a korban élünk, amikor kevés ember ismeri el egy igaz ember igazi érdemét. Maradjon kiváló tisztelettel Österecher Lajos, 174 West 136th st., New York.

Két leány egy férfi. Az "Urania" Comand-gózással tegnap érkezett a new yorki kikötőbe Spanyol János, Farmadra (Esztergom megye) való magyar, két leány, az ugyanevű farmadi Ödögné Andrásné leányainak a társaságában, de rövidesen mind a háromkat deportálják, ha ugyan Spanyol előbb már büntetés is nem éri.

A bevándorlói hatósághoz ugyanis levelet írt Farmadri Ödögné Andrásné, akinek férje Piormontban, N. Y., lakik, hogy leányait az ő betegegyezése nélkül szállítsa hajóra, hogy apjukhoz menjenek, aki Piormontban egy nővel valtházasságban él. Megírta Ödögné, hogy Spanyol, aki most öt hónapig otthon volt a faházban s Amerikában az ő férjével együtt dolgozott, minderről tudott és mégis rávette a leányokat az elutazásra. — Szigorú vizsgálatot indítottak ellene és a leányok ellen.

A new yorki magyar menház ki-mutatása. A magyar menháznak április haváról szóló ki-mutatása szerint az elmúlt hónapban 897 férfi és 53 nő fordult meg a menházban. Kiosztottak 117 ingyen reggelit, 109 ingyen ebédet és vasorát és 94 esetben adtak ingyenes szállást.

A kereskedelmi muzeumnak nem lesz többé New Yorkban levelezője. Hazáról írják nekünk: A Kereskedelmi Múzeum new yorki levelezőjének helye évek óta nincs betöltve. Őt évek óta Zerkowicz Emil volt a kereskedelmi múzeum new yorki levelezője, aki azonban mihamar lemondott erről és a kereskedelmi miniszter részéről más, széleskörű megbízatást nyert, melynek a legjobban meg is felelt, — amint azt úgy Kossuth Ferenc, mint utódja, Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter is, ismételve a legteljesebb elismeréssel kifejezésre juttatták. — Később Zerkowiczot kivándorlási felügyelővé nevezték ki, azért a kereskedelmi miniszter információját szintén ellátta és időközben információikkal szolgált a kereskedelmi muzeumnak is. Most Zerkowicz Emil Budapestben működik és erre azután igen sokan igyekeznek, hogy az általa New Yorkban betöltött állást elnyerjék. Ertesülésünk szerint azonban azt az állást, amelyet ő töltött be New Yorkban, egyáltalán nem fogják most mással betölteni, a minthogy ez nem is volt rendszerszerűtlen állás és eskik Zerkowicz ügybuzgósága és ráteremtettsége fejlesztette azá, amivé az általa vált. Valószínű azonban, hogy

mint letelepedett kereskedő segí-lyezni fog a kereskedelmiügyi miniszter egy-két New Yorkban letelepedő fiatalabb kereskedőt, kik egyben mint a kereskedelmi muzeum new yorki levelezői is működnek.

ELŐLEGES JELENTÉS. — A mely alkalommal a new yorki New Yorki Keresztény Magyar Betegsegélyző Egyletek Házának Tanácsa tisztelettel adja tudomására a New York és környéki magyarságnak, hogy 1911. évi május hó 20-án, szombaton, méltóságos perекedi Nuber Sándor cs. és kir. főkonzal védnöksége alatt a Tanács pénztárának javára, a Sulzer Harlem River Park Casino nagy és fényes termeiben, 127-ik utca, 2-ik ave., színelőadással egybekötött májusi nagy bált rendez, gyarság közki-vánatára előadatták a "Nebántsvirág" örökszép zené-ji operettje, Serly Lajos karaggy vezetésével. Thury Ilona, Heltay Vilma, Erdős Paula, Heltay Árpád, Erdélyi Emil, Horváth Lajos, valamint 50 legjobb műkedvelő közreműködésével. — Rendező: Heltay Árpád. Kezdeté este 8 órákor. A Tanács vigalmi bizottsága minden áldozatot meghoz, hogy a közönségnek mezesak mű-lyvezetel, de kényelmet is biztosítson. Tíz ezer ember kényelméről százas bizottság fog gondoskodni, Tíz ezer magyar testvér valóságos műlyvezetben részesül. A tánczenét Kapossy Károly hírneves 20 tagú mű-banda-ja fogja huzni reggelig. Tekintettel arra, hogy a czelmek, az hogy az összes new yorki keresztény egyletek bevonásával egy New York városában felállítandó Magyar Házat építsünk, hisszük, hogy minden magyar velünk lesz 1911 május 20-án, hogy megközelíthessük mű-községünket, melynek végeztélje az, hogy tízezer magyar elérheszen a saját hazájában is. — Jegyek előre váltathatók: Reiszinger Gusztáv pénztárnoknál, 283 E. 10th st., valamint az előleges jelentésen és a színelőadás feltüntetett helyeken. — Tekintve az óriási érdeklődést, igyekeznek mindenki a jegyeket jóelőre megváltani, hogy jó helyhez juthasson. Minden magyar pártfogását kéri a N. Y. Keresztény Magyar Betegsegélyző Egyletek Házának Tanácsának vigalmi bizottsága.

A Rákóczi Magyar Önképző és Betegsegélyző Egylet f. évi május hó 6-án, szombaton este, a Manhattan Lyceumban, 66—68 E. 4th st., tánczenével egybekötött színelőadást rendez. Színelőadás: Thury Ilona, Karacs Imre, Heltay Árpád és a legjobb színművek közreműködésével Göcsey hírneves népszínműve A Régi Szerető, három felvonásban dalokkal és táncokkal. A n. é. közönség becses pártfogását kéri a rendező. (4.5.3)

A new yorki Magyar Ifjúsági Kör és Daltevétele 1911 május hó 7-én, a magyarság által legkedveltebb és legszebb Cypress Hill Parkban (Evergreen, L. I.) díjteszt és világpóstával egybekötött nagy pikniket rendez. Kezdeté déli 12 órákor. Kedvező-len idő esetén fedett helyiség áll a közönség rendelkezésére. Utirány: A williamsburgi hídnál, a III. számú lejárónál, a Bushwick ave. car vendőt a Ridgewood állomásig s ott átszállni a Cypress Hill carra. A brooklyni hídon pedig a Ridgewood elevated vendőt a Wyckoff avenueig s ott átszállni a Cypress Hill carra, mely a parknál áll meg. (Áll 1.2.3.4.5.6)

A yonkersi magyar polgári kör-lakomája. Yonkersben, egyelőre politikai pártállás nélkül, az ottani magyar származású polgárok kör alakították, amely estóról este fényes lakomát tartott a L'nárt Hallban. A lakomán mezesak a magyarok vettek részt, de részt vettek nagy számban amerikaiak akik közül a következők mondták a magyarok polgári erényeit elismerő beszédet: Lemon polgar-mester, Beall bíró, Ellis tábornok, aki most szintén bíró, testületi ügyész Cohen, Flemming köz-munkáügyi biztos, Leut Kapitány és Katz, a Board of Death hivatalnok. Különbön kiemelték Ellis tábornok beszéde, aki visszanyult Kossuth idejévelnek idejébe és

A BEVÁNDORLÓ

történelmi értékű beszédet mon-dott. A magyarok közül beszédet mondottak Wolszinski önkök, akit a rendezés körül nagy elismerés illet s aki egyuttal mint tiszt-mester szerepelt. Gajdusek Ágoston, Hossznyi Emil, Szemenecz Károly, Szikora László, aki szép angol beszédet mondott, Simon Károly, Barta János és a Bevándorló képviselőiben Torhán János, Zoltán Henrik, a kör buzgó titkára, hatóság szavaltával ar-tott tapsokat. Szép beszédet mon-dott még a Yonkers Herald tudósítója (Nagy örömlinke szolgál a yonkersi magyarok politikai fő-működése. Bár minden telepen kö-vetők a példájukat.

Országos dalárverseny. A "Szabadság Munkás Dalálda" által rendezendő országos magyar dalárverseny elé legnagyobb vára-közösán néz a New York és környéki magyarság. A dalárverseny eseményzámba megy nem esnap azért, mert nyolcz dalárda vesz részt a versenyben, hanem mert oly műsört állított össze a rendezőség, melyet ezideig egyetlenegy magyar egylet sem volt képes összeállítani. Egy 26 tagból álló, philharmonikus zenekar fogja a színelőadás operákat és klasz-szikus zeneszámokat előadni. Hivatásos operanékesek fegnak fellépni. Ezenkívül külön 12 tagból álló cigányzenekar fogja huzni a talpalávalót. A mulatság 1911 június 4-én a Manhattan Casino s Park összes helyiségében, 155-ik utca és 8-ik Ave., New York. — Miután ugy páholyok mint a zárt-szék helyekért nagy kereslet, úgy figyelmeztetjük a magyarságot, hogy gondoskodjon idejében jegyekről. Előre váltva olcsóbb.

A new-yorki Első Magyar Kölcsonos Segélyző Egyesület, f. hó 8-án hétfőn este tartja közgyűlé-sét 197 E. 4. str. alatt. A gyűlés tárgya: Tisztújítás, mely alkalom-al a tisztviselők lesznek rendes szavazás útján megválasztva. — Azonkívül az alapszabályok kerülnek felolvasás és részletes megvi-tatás alá, hogy minél előbb az en-gyelőzést végzet benyújtható legyen. A vezetőség ez uton kéri az érdeklődőket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg hétfőn este.

Lakoma Hunfalvy ügyvéd tisz-teletére. Abból az alkalomból, hogy Hunfalvy Hugó ismét magy-ar fiskális most fejezi be ügy-vedeskedésének huszadik esztendejét, barátai, Frenkel Jenő ren-dezése mellett, lakoma keretében ünnepelni fogják őt. A lakoma szórda est fog megtartani a Monopol-kávéház külső részében.

Horvayék visszaérkeztek. Emi-tettük, hogy Horvay Károly ma-jorális honfitársunk néhány hét előtt indult bűjös feleségével a második nisztra. Horvayék be-járták az Egyesült Államok leg-távolabb vidékeit s most érkeztek vissza körükbe, New Yorkba.

A szervezett dollár. Ismételve foglalkoztunk a new yorki Unite Realty and Mortgage Company által kibocsátott hatszázalékos szelvényekkel ellátott aranyköt-vényeivel. Ismételve rámtattunk, hogy annál biztosabb és gyümölcsözőbb befektetés nincsen, mint e kompanya kötvényeinek vásárlása. Száz dollárba kerül egy kötvény, mely a szelvény után hat százalékot hoz éven te s azonfelül a társaság haszná-ban is részesül. Számos ingatlan-nin kívül a társaság különösen azzal foglalkozik, hogy New Yorki külvárosokban házakat épít, melyeknek értéke rohamosan fejlődik. Mi személyesen átvizsgáltuk a társaság könyveit és meggyő-ződünk, hogy mekkora hasznó-hajt üzletüknek ezen ága. Ennek-fogva a társaság az eladott kötvé-nyek után mezesak hat százalé-koft, hanem még szép hasznót is fizethet a részvényeseknek. A részvények eladásából befolyó pénzék legnagyobb részét a házak építésére fordítja. Melegen ajánl-juk tehát a kötvények vásárlását, mint legbiztosabb befektetést. Magyar levelek így czimzandók: United Realty and Mortgage Co., 220 Broadway, New York.

A magyarokon van a sor? Ellis Islandon érik a módját, miként kell egyes nemzetek fiait a beván-dorlástól visszatartani. Addig ve-lézték a németeket, míg egyszer-

csak azt vették észre, hogy a né-met bevándorlás nagyot esapant és a kívánatos rémet bevándorlók helyett jönnek a nemkívánatos olaszok. Most egylátszik a magya-rokon van a sor. Nincs az a hét, hogy a magyarokkal ne éreztetnék az ellis-islandiak hatalmukat. — Most legújában három Blaho-testvért zárták ki, mert kikörmök. A gyermekek anyját, Fiuméba nem engedték hajóra szállni, mert beteg. Clevelandba akarnak men-ni, ahol rokonaik vannak. A magy-ar menház megfelebbezte az ügyet, egyuttal Clevelandba is írt a rokonoknak, hogy küldjenek be affidavitet.

Palest András szintén hazáról jön. Felesége, özvegy anyja és hét gyermeke van vele. Hozott magá-val 275 dollár készpénzt, de nem engedik be azon a czímen, hogy „a köz terhére" fog esni. Ezt az ügyet is megfelebbezte a magyar-menház.

A ROSSZ SIN-ÁGY.

A martins creeki vasuti szeren-cetlenség oka.

Phillipsburgban, N. J., alkalm-at adott tegnap Eleanor Rutherford utcai tanítónőnek, a martins creeki halálvonat egyik áldozatának a szenvedett sebesül-ések folytán beállott halála a vasuti szerencetlenség okának megállapítására. A coroner-jury arra az eredményre jutott, hogy hibás sin-ágy okozta a Pennsil-vania-vasut lokomotívjának ki-siklását. Striker került állam-ügyész kijelentette erre, hogy ez a megállapítás túlságosan széles határok között mozog, mert így senki ellen sem lehet majd vádat emelni.

Kihallgattak egy sereg vasuti munkást is, és ezek szintén nagy-on általános válszokat adtak, de az mindenesetre kiderült, hogy a sinágyhoz lazán voltak odacséve a sínok és — ami a legfontosabb — a jelzést elmulasztották, hogy a sínpar javítás alatt áll és így a vonat sebességét csökkenteni kell.

FURCSA ÍTÉLET.

A tudományos megállapodások megakadályozása.

New Yorkban furcsa ítéletet hozott tegnap a Supreme Court. El-ső pillanathban jelentéketlennek látszik az eset, pedig nagyon messzire kiható eredményei lehet-nek.

Dr. Timothy Lehane coroner-ozal volt Mary Hazard asszony az-al vádolta, hogy Francis nevű fiát, aki a spanyol-amerikai háború folyá-mán szerzett maláriában beteg volt és akit április 2-án New York-ban az E. 106. utczán egy kocsiban halálra gázolt: a coroner-örvos annak idején az ő — az anya — akaratára elengedte a halál okát, a szívt és lépt az ő akarata ellen-re vette ki a halóthóll.

A boncolás és a szív meg a lép eltávolítása természetesen abból a fontos törvényszéki orvosi okból történt, hogy dr. Timothy Lehane megállapította a halál okát. Az asszony azonban — 25,000 dollár kártérítést követelt. Az elsőfokú bíróság elutasította őt, most azon-ban 250 dollárt ítélt meg neki a Supreme Court.

A verdikt után dr. Ph. F. O'Han-lon, aki szintén coroner-örvos, ki-jelentette az esküdtek előtt, hogy a képtelen ítélet, amely prece-dens alkot majd, teljesen megka-tyjent a hatósági orvos kezét a halálok megállapítása tekintet-ben s a coroner-örvos léptén nyo-mon ki lesz téve kártérítési pörök-nek. Elmondta O'Hanlon, hogy a boncolás maga igen sokszor nem elég, hanem egyes szerveket kell végileg megvizsgálni, hogy meg-lehessen mondani a halál okát.

A tárgyaláson szintén jelenvolt Larkin professzor, a Columbia-egyetem tanára, tiltakozással fejez-te ki az ítélet ellen, amelyről je-lentést fog tenni a County Medi-cal Societynek.

SOHSE LESZ BETEG
HA GYOMRAT EMÉRSZÉST ÉS VÉRÉT RENDREN TARTJA: EZ PEDIG CSAK UGY LEHET, HA ESTENKINT BEVÉSZ 2 SZEMET A Valódi ROTH SAMUEL-fele világhírű vértisztító

SZT. ISTVÁN LABDACSOK
BŐLI HANYINGEET SZORULÁST GYOMORBAJT ARANVERET ÉS VERBA JOKAT RÖVIDESRE MEGSZENTET EGY NAGY DÖRÖZ CSAK \$1.00 HA A SZELVÉNYT BERÜLDI RENDELÉSHEZ AJÁNDÉKOT IS NYER! A R U S I T J A E G Y E D D L A T E L T A L L O.

Róth Sámuel "MEGVÁLTO" GYÓGYSZERTÁRA
125 AVE. A. cor. 8th st. NEW YORK
SZELVÉNY. Kérem rendelésemben csemegeként díjazandó egy doboz ROTH fele NEOCURE! totális ellen a egy "UTMUTATO"!

JOHN NÉMETH
457 WASHINGTON STREET, NEW YORK.
Sürgönyileg küldi két nap alatt.
A külfölség néhány cent; a küldő előnye óriási!
Írjon nyomtatványokért.
NÉMETH JÁNOS,
V. cs. és kir. konz. ügyv. 457 Washington Street, NEW YORK, N. Y. President.

Magyar Betegsegélyző Egyletek Szövetkezte
Tagja lehet minden magyar férfi és nő. Hálátszék \$1000. Temetési költség \$100. Minden magyarnek kötelessége lenne beállni ebbe a legnagyobb, leg-olcsóbb testületbe. Mindenféle felvilágosítást szivesen ad a titkári hivatal. Czím: **FRANK SZLOVENSZKY** Corner STATE & BUTLER ST., BRIDGEPORT, Conn.

New York ég-vonala
nagy lakosságú várost hálózza be. Valjón eltűndött-e valaminek azon, hogy ily nagy városban hány ember él kenyéren? Lenn a tulzsólt kerületekben minden nemzetiségbeli férfiak, asszonyok és gyermekek élnek. E különböző nemzetiségbeli férfiak, asszonyok és gyermekek több kenyeret esznek, mint más elcsú. Ha jó kenyeret esznek, a jövő nemzedék egészségesebb és erő-sebb lesz.
Minő kenyeret eszik ÖN?
SHULTS BREAD

KÖLTŐ-PÜSPÖK. MAGYAROK AMERIKÁBAN.
Szabolcska Mihály Eröss Lajos helyebe.

Hazáról írják: A tiszántúli re-formátus egyházkerület megire-sedett püspöki széke körül Eröss Lajos halála óta olyan elkéserelett harez folyik, amely földúlással fe-nyyegeti az egyházkerület békességét. Attól lehetett tartani, hogy éppen olyan éles és késhegyig menő küzdelem fog kifejlőlni a debreczeni püspökségért, mint Eröss Lajos megválasztásánál. A korteszédések teljes kifejlődését akarta megelőzni a békésbáni egyházmege, amely most tartja közgyűlést Szegeden.

Az egyházmegei gyűlést meg-előző értekezleten ugyanis egy-hangulag jelölték a tiszántúli re-formátus egyházkerület püspöksé-gére Szabolcska Mihály temesvári lelkész, az országos nevű költőt. Ezt az elhatározást, amelylyel, nagy hírlik, egyetértének a felső ti-zsvidéki viármegyék egyházköz-sége is, rokonszenvvel fogadják mindenütt felekezeti különbség nélkül.

A békésbáni egyházmege közgyűlésevel egyidejűleg a bi-hari református egyházmegei érte-kezlet Sulik István esperest je-lölte a debreczeni püspöki mélt.ságra. A bihariak különben már évek óta következetesen ragaszkodnak Sulik István püspöksé-géhez, amelyre már több ízben je-lölték. Sulik István nagyváradi esperes még nem jutott elhatáro-zásra, vajjon elfogadja-e a jelöl-t, így tehát még az sem bizo-nyos, hogy az ő neve részvesze-e a választási harezban.

A B
N A
A
SZÉ
NEV
A
3
A B
322
N A

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeit szentesítő napilap.

Megjelen: Vasárnapot kivéve minden délután.

Alapítók: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 222 EAST 72nd ST., NEW YORK. Telefonszám: Lenox 6766. Nyomda: 6 St. Marks Place. Telefon: 2509 Orchard.

FIKCIÓK: Pittsburg, Pa., Gary, Ind., Passaic, N. J., Philadelphia, Pa., Cleveland, O.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Canada: évi 6-ért, 3-ért, 1-ért. Egyévi: 2-ért, 1-ért, 1-ért. Magyarországi évi 6-ért, 3-ért, 1-ért. Single copy 1 cent, large copy 3 cents.

Registered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

THE IMMIGRANT

A Daily devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued: Every afternoon Sundays excepted.

Published by the Immigrant Publishing Co., Inc. MICHAEL SINGER Pres. & Treas. B. Fink Secretary. 222 EAST 72nd ST., NEW YORK. Telephone: Lenox 6766.

BRANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Gary, Ind., Passaic, N. J., Philadelphia, Pa., Cleveland, O.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year \$6. For the United States, 1 year \$3. For Hungary, 1 year \$8. Single copy 1 cent, large copy 3 cents.

Politikai tükör.

Felhívás Amerika magyarjaihoz.

New York, május 6.

Ebben az országban a két régi politikai pártnak különválása bár csendesen, de annál hatásosabban megy végbe. Nem beszédek után és lármás érvelésekkel történik az, hanem tények és a tények mögött álló jellemző igazságok fölött való nyugodt tündöklés révén. A demokrata pártban az átfejlődés nem egyéb az újjászervekedésnél, a régi elavult elvek és csatalkáltások sutba vetésénél, amelyeket egy programmal helyettesít, mely józanul és nyomatékosan fejezi ki és igyekszik érvényre juttatni a népek igazi érdekeit. A demokrata pártban végbemenő változás nem hoz magával semmiféle veszteséget sem számban, sem erőben. Egyszerűen a régi demokratáknak mai, a korral haladó demokratákká való átfejlődését jelenti. Sem a vezetők, sem a közönség sorában nem észlelhető átpártolás a republikánus pártba. A jelszavak nagyon ki vannak élesítve, a dialóge kerülő úgy annyira világos, hogy sem kétséget, sem habozást meg nem enged. A két egymással szembeállított nagy erő: a nép és az érdekcsoportok az új demokrácia és a politikai zsarnokok által uralt republikánizmus nemcsak politikai csatának előestéjén vannak, mely csatát a jövő választások alkalmával fogják megvívni. A csatározás már ténylegesen megkezdődött és egyre folytatódik, habár most még csak az éles figyelmet veszi észre. A demokraták egyre tért hódítanak, a középen is, az oldalvonalakon is. És nemcsak térben hódítanak, hanem számban is.

Es ebben rejlik a republikánus pártnak egyre nagyobbodó gyengesége. A "boss"-ok nem engedik meg a belülről jövő átfejlődést. Suhogtatják az ostort, mely oly erős és oly hosszú, hogy a vezető csak úgy éri, mint a legutolsó közeleget. Az anyagot, a melyből az az ostor készült, mindenki ismeri, közzéadásra forog és gyalázatára válik az amerikai intézmények szellemének. Azok a republikánusok, akik előtt derengeni kezd, akik felismerik kötelességeiket a hajlandók volnának a republikánizmus belülről reformálni, a merev tagadás szellemével találkoznak pártjukban s ennél fogva a demokrata táborba kell menekülniök, ha hívek akarnak maradni új meggyőződésükhez. És a kihaszánt és kijátszott párt-hűségnek ez az átszállítása ahhoz a pártba, mely a népet szolgálja, még csendesebben megy végbe, mert a bossok hatalmasak és keményebben tudnak büntetni, mint jutalmazni. A megtértek nem mernek egyelőre új hitük mellett tündötni. Ha ezt megtennék, talán kockáztatnák az ügyet, amelyet diadalra akarnak juttatni. Hanem egyre tömörülnek, egyre csatlakoznak az új demokráciához. A "csendes szavazatok" ennélfogva meglegőben fog megnyilatkozni mindjárt az első alkalommal, amikor a nép szóhoz jut. És éppen az általános érzés ezen csendes volta dobogó leginkább a bossokat a republikánus pártban. Nem bírják megállapítani, hogy a náluk megszokott eszközökkel megállítsák az utjában. Itt is van, ott is van, mindenütt van. A nép elvégre arra ébredt, hogy megjött a cselekvés ideje és már afelett is határozott, hogy min kell határoznia.

A magyar-amerikaiak sorában ez az elhatározás világosan észlelhető. Az utolsó hetekben a magyar közvélemény átalakulásának annyi jelét vettük, hogy ez átalakulásban kételkednünk alig lehet. A jelenlegi politikai helyzet, a társadalmi és gazdasági állapotokról közzétett előző cikkekünk oly visszhangot keltek, mely a mi álláspontunk helyes volta mellett bizonyít. Az egyik levelezőnk megnevezte a "dinner pail"-jét s azt találta, hogy tartalmának árát illetőleg helyes számokat adott. Azt írja, hogy a huszáronak jóléte még korántsem jelenti, hogy a kifosztott fogyasztó is jóléteben dúsul és röviden hozzáteszi, hogy ennek éppen az ellenkezője állott be. Egy másik olvasónk szóról-szóra ezt írja: Igaza van. Legfőbb ideje, hogy a republikánus párt által az érdekcsoportok javára alkalmazott népkormányzatnak határ szabassék. — Egy harmadik, mélyebben gondolkodó olvasónk a korrupción tündöklő, mely a kormány költekezésével jár. S végül egy negyedik dióhéjban felkiált: Tisztítsuk az Angias-istállót. Megtisztíthatjuk, ha akarjuk.

E levelek mindmegannyi szalmaszálak, amelyek jelzik, honnan és merre fúj a szél. De nem is szalmaszálak. Becsületes, erős szavazatok jelentenek azok a levelek. Szavazatok, amelyek nem usznak az árral. Szavazatok, amelyek egyesülve, megváltoztatják az árnak irányát. Amelyek arra irányíthatják az árt, ahol megteremkenyítheti az ország földjét, hogy gazdag gyümölcsöt hozzon.

Az idegenszármazású polgár, a lelkiismeretes, gondolkodó, független polgár szent dolgoknak tekint a szavazást. Ez nem szabadság, melyet akár az egyik, akár a másik párt adott neki, habár a republikánusok az ellenkezőt állítják. Pedig nem mondanak igazat. A szavazás oly jog, melyet az idegenszármazású polgár azzal küzdött ki a maga számára, hogy kivette részét a közmunkákból és segítette fejleszteni az általános jólétét. A sajátja az a jog, mely nem függ semminemű pártba való hozzártózkodásától, melyet egy elavult politika érzélgő hagyományai nem képesek befolyásolni. Kivívta azt a jogot észével és erős karjával, miket fogadott hazájának szolgálatába bocsátott, hogy fáradozásával ezt, önmagát,

hozzátartozóit és azokat segítse, akik követni fogják őt, ha szíve egykor meg fog állni.

Nincsen azonban jog kötelesség nélkül és egyetlen jog sem jár szigorúbb és komolyabb kötelességekkel, mint a szavazás joga. A magyar-amerikai szavazópolgártól is azt követeli a kötelesség, hogy az igazság mellé álljon, polgártársainak erkölcsi és anyagi érdekei mellé a hatalom és gazdagság visszaélései ellen, azon kevesek szabaddal ellen, akik ezt a szabad országot egy gazdasági páriákából álló nemzetté változtatnák át, tehetetlenségre kárhóztatva, megrabolva utolsó garasát, amely életszükségleteik fedezésére kellene nekik, kivétközöttve a szentimentalizmusból és a szónoki frázisokból, ezt jelenti ma már a "full dinner pail", amelyre a nép félrevezetésére a republikánus párt annyira szeret hivatkozni. Visszarabolnak a megdrágult élelmiszerekért minden centet, amelyet megfizetett munka révén megkeresünk. Ez a helyzet egyszerű leírásban.

Az érdekcsoportoknak ez képezi a végső célját és ezt akképp vélik elérhetti, hogy győntik a nemzetnek erkölcsi érzékét, hogy fokozatosan megnyirbálják a népszabadság és a politikai jogokat, hogy Washingtonban központosítanak minden hatalmat, hogy megvesztegetés és a korrupción minden eszközt alkalmazzák, hogy megmérgezik közéletünket és aláássák tekintélyünket a külföldön. A szervezett rablás ezen szisztémájának merev és konok tagadását jelenti a szabadságnak, a boldogságnak, az egyenlőségnek, amelyekre alkalmat akartak nyújtani mindenkinek és köztársaság megalapítói. Ha csak parancsolólag meg nem állítjuk, ez a szisztéma nőni és terjeszkedni fog olyannyira, hogy gyermekeink és unokáink sorsa még százezre rosszabb lesz a miénknek.

Gondolkozunk nyugodtan a tények s a tények mögött levő igazságok felett. Gondolkozunk a magunk és hozzátartozóink kedvéért, ez országunk jelene és jövője érdekében. S ha gondolkozunk, elhatározásainkhoz nem fog férközni kétség. S ha gondolkozunk, gondolkozunk azon is, hogy a "csendes szavazatok" csak segédcsoportai a szervezett szavazatoknak, mely a politikai pártok tulajdonképpen hadserege, gerince. És ne felejtjük el, hogy nekünk magyaroknak eddigéle nincsen szervezett demokrata testületünk, nincsen mindennel ellátott ezredünk, s így nem áll módunkban erőket kimutatni és az álláspontot, amelyre mint értelmes polgárok és szavazók helyezkedtünk. Elérkezett a szervezkedés órája, valahára meg kell teremtenünk a nagy, az országos magyar demokrata klubot. Csak ha ezt megtettük, várhatjuk, hogy a győzelem után bennünket is győzőknek ismerjenek el.

KONTA SÁNDOR.

A HÉT KRÓNIKÁJA.

MAGYARORSZÁGI MOZAIK.

Igéretek tavaszra és — a jövő tavaszra. — A Justh-párt és az asszociáldemokrata párt. — Rendőr-állam.

Husvét előtt az volt a parola a magyar politikai világban, hogy mi minden lesz husvét után! Erre elmentek a t. Ház tagjai husvét pihenőre, amelylyel persze azt akarták bizonyítani, hogy ök évközben, hétköznapokon nem pihennek. (Valóban: nem is pihennek, amint ezt a budapesti éjszakai mulatók igazolják.) Elmult a husvét, most új parola lett uralgódo: hogy mi minden lesz májusban!

Kluen-Héderváry gróf, akinél súlyosabban meg nem hátrált még a magyar nyelv ügyében magyar miniszterelnök a becsi hatalmi érdek előtt, kijelentette, hogy május elején a képviselőház elé terjeszti a véderőrl, a katonai új perrendtartásról és a honvédség fejlesztéséről szóló törvényjavaslatokat.

Persze, csak akkor kerül ezek tárgyalására a sor, ha a költségvetés és néhány kisebb javaslatlál végez a Ház. Szóval: itt is, mint Magyarországon mindenben, ott a "há". Ezeket ki kell állítani és meg kell támogatni a kormányonak — a jövő tavaszra. Ezt hívják Magyarországon magasabb politikának.

Egyről azonban, egészen véletlenül megfeledkezett Kluen-Héderváry és a pártja. Az általános titkos választói jogról. Nos: eszébe juttatták neki is, a pártjának is. Eszébe juttatták pedig olyan formában, amire igazán nem volt elkészülve. Az történt, hogy a magyarországi asszociáldemokrata párt kongresszusán — általános felhívást keltően — határozta a ment, hogy a szociáldemokraták a Justh-párttal fegyverbarátságot kötnek a választói jogért való küzdelemben. A Justh-párt ugyanis szilárdan kitart a választó jog követelése mellett, míg ellenben Ferenc József király leghevíbb ellenzéke, a Kossuth Ferenc-féle párt a néppárttal együtt nemcsak, hogy nem munkál, hanem a népjogok érdekében, de lépten-nyomon elárulja reakciós érzületét. Így hát a Justh-párttal szövetségnek a szociáldemokraták olyanvalaminek a kivívásá-

A MUNKA VILÁGA.

Négyórás munkaidő. — Aggkor-biztosítás. — Munkások munkaidője. — Haladunk — Munkások: Magyarországon és Törökországban.

Néhány nap előtt egy Stimpson nevű mérnök tisztelettel tette az Egyesült Államok kongresszusának munkaügyi bizottságánál is kifejtette, hogy a mai gaz-

dasági berendezést még jobban lehet fokozni: ha a gyárakban és egyéb üzemekben a munkát egy új — általa felállított — rendszerre fektetik: akkor nemcsak a most elvégzett, de ennél több munkát is nem 8 vagy 10, hanem 4 órai munkaidő mellett lehet elvégezni. De nehogy az urak ijedtükben hátraesnek, Stimpson sietett őket megnyugtani afelől, hogy ennek dacára a hason — és ez a fő! — nem kevesbedne, sőt ellenkezőleg, még nagyobb volna. Stimpson nemcsak arról biztosította az urakat — és beszélt "kifele" is a gyárosoknak és egyéb érdekelteknek — hogy a hason nagyobb lesz, hanem arról is, hogy a mostani munkásérettel bírja elvégezni a munkát: tehát a gyárosoknak nem kellene majd azt a négy órát ledolgozni. Stimpson csak a 21 és 45 év közötti munkásokat akarja foglalkoztatni.

Amig olyanok, akik az eddigi haladások alapján azt a tételt állították fel, hogy a munkaidő nagyon rövid lesz, ha a gépek teljesen tökéletesek lesznek, hogy a munka csak gyermekjáték lesz, az eleven ember gép lesz a holt gép mellett — amig ezeket a tetteket szociálisták és előrelátók állították fel, addig rajongók és utópisták volt a nevük, de most jön egy mérnök és bizonyítja, hogy négy órai munkaidő mellett is lehet boldogulni, a profit nem kevesbedik és ezen az utóbbi alapon majd fognak vele tárgyalni. Mert ez a fő! Mi lesz a 21 éven aluli és 45 éven felüli férfakkal, ki fog róluk gondoskodni, mi lesz a munkások százazeivel, akik nem jönnének számításba és mi lesz a sok gyermekmunkával, ezzel az olesó, nagyon olesó munkaerővel? Ezekre a kérdésekre nem tud Stimpson sem felelni és amig ezeknek is — tehát mindenkinek! — a kenyér biztosítása nem lesz, addig minden munkaváltoztatás a mai gazdasági berendezésen csak fölt- és férez-munka lesz.

Ilyen fölt- és férezmunkát végzett a new jersey-i és a new yorki törvényhozás. Az előbbeni kijelentte az aggkorbiztosítást, az utóbbi a munkások munkaidőjét szabályozni kívánja. New Jerseyben a munkásembernek el kell érni azt az ultra-mathuzsilemi kort, hogy kapjon néhány dollárnyi alaminzés biztosítási összeget. És még ez is sok klauzulához van kötve. Felhő holló lesz a munkás, aki megéri a 65 esztendő és még fehérebb lesz az, aki megkapja a biztosítást.

New York állam törvényhozása ki akarja mondani, hogy a munkások kilenc óránál többet naponta nem dolgozhatnak. És máris mozognak a gyárosok és ezt a javaslatot meg akarják bukítani. Lesz-e törvény és ha lesz a parlamentben, nem fogja az állami legfelsőbb bíróság eddigi minták után alkotmányellenesnek kijelenteni ezt a férezmunkát, nem tudjuk, de jellemző, hogy a sok kivétellel ellátott kilenczórás munkaidőt is lehetlenné akarják tenni a gyárosok.

Sokkal okosabbak Törökországban. Ott még úgy beszélnek, mint a konstanzi pápai zsinat idején: az asszony nem ember. Dolgoznia szabad, az állat is dolgozik, de mikor jogokat követel, akkor nem tárgyalnak vele, hisz ő nem ember, hisz ő asszony, még akkor is, ha évszázadok óta hord is nadrágszoknyát. A török dolmánygyári munkások sztrájkolnak és a török kormány — a dolmány ott is monopolit képez — egyszerűen nem veszi tudomásul a munkások sztrájkját. A munkások — nem lévén emberek (török kormányfogalmak szerint) — pedig nem keresik a ki egyezést. Most csak az a kérdés: ki fog hamarabb meghegni: a munkások gyomra vagy a török állam kasszája és amelyik hamarabb meghezik, az fogja a másikról elismerni, hogy az asszony ember vagy hogy a nadrág fölött is lakozhat kevés ész, kevesebb mint egy nem ember-asszony fejében.

És mégis haladunk. A kor szellemen nem engedi meg, hogy minden javak előteremtőit egyszerűen elsikkasszák. Evtizedekkel ezelőtt munkások ügyéről tárgyalt egy parlamentben, egyszerűen utópia lett volna, ma valóság. És az eddigi hírekből ez utoljára még egyet hozok és azután összegezzük: New Yorkban a géplakatosok és pékek a nyolczórás munkaidőért sztrájkba léptek; ugyanezen oknál fogva sztrájkoltak a chicagói, baltimorei és bostoni pékek is. A chicagóiak már dolgoznak nyolcz órai munkaidő mellett.

Már most összegezzük: New York törvényhozása ki akarja mondani, hogy a munkások maximálisan 9 órát dolgozhatnak naponta. A pékek, géplakatosok és még egy sor szakma különféle

PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGY ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEKBE
a legpontosabb és legmegbízhatóbb cég
KISS EMIL
BANKÁR
104 SECOND AVE
NEW YORK
Keveset igér Sokat tesz

CUNARD
MAGYAR AMERIKAI VONAL

Egyedüli közvetlen hajóvonal NEW YORK ÉS PÜME között. Utazás minden átszállás nélkül. Fiume a Magyar Államvasutakon Van.
Hajóvonalunk New Yorkból: CAEPATHIA, április 27-én, délelőtt. Fiuméig \$26.00. Fiuméből New Yorkig a jegy ára \$25.00 és a \$4.00 fedező.
Kaphatók újnyomtatott vagy pedig fényképezett képek: NEW YORK, BOSTON, CHICAGO, MINNEAPOLIS.

North German Lloyd
HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Pompás duplexsavaru gőzcsónok. Rendes hajózás hetenként kétszer.
Magyar utasok számára külön alkalmasságok.
A magyarországi utasok kölcsönöznek a határán: Csanádn, Pozsonyban, Királyhídán és Sopronban ellenőrzés-állomások lettek felállítva.
Magyarországi fiókroda: B U D A P E S T.
NORTH GERMAN LLOYD HAJÓZÁSI TÁRSASÁG
OELRICHS & CO.
fiókrodok: 5 Broadway, New York City.

HAMBURG-AMERIKAI VONAL.

Pompás duplexsavaru gőzcsónok. Rendes hajózás hetenként kétszer.
Magyar utasok számára külön alkalmasságok.
A magyar utasok kényelmére a határán: Csanádn, Pozsonyban, Királyhídán és Sopronban ellenőrzés-állomások lettek felállítva.
Magyarországi fiókroda: Budapest, Baross-tér 4.
A Hamburg-Amerikai Vonal amerikai fiókroda: NEW YORK, PHILADELPHIA, BOSTON, PITTSBURG, CHICAGO, ST. LOUIS, SAN FRANCISCO, VAGY A helyi ügynökök.

Mme. BLUMENFELD
119 Ave. A. New York

Egyedüli ásválódó ma a gyár utól és gyermekkalap rak...
IMPORANT! ma a asszonyi koszonok, fityolok Gyász-ka a p o k és gyász fityolok legújabb vas-lasztékban. Bé-ki kalapok át-alkalmasságok a legújabb divat szerint.
PONTOS KISZOLGALÁS LEHETŐ LE OLCSOBB ÁRAK. (h. sz. sz.)
Magyar könyvudvarosok mindennap érkezők.
Kiss Nagy Könyvesháza
77 SECOND AVENUE, NEW YORK. Új árjegyzék. Kérje. Ingyen katalógus. Minden magyar könyv és zenemű lakás-ron kapható.

A BEVÁNDORLÓ

HAZAI DOLGOK.

Tolvaj nyelvmester. Budapest. Elárék József vez...

Aszony. Budapest. Többször intunk ar...

Titokratos tanító. Budapest. Névtelen levélben...

Arad. Egy aradi tisztviselő...

Budapest. Handa Gyula budapesti kir. kereskedelmi és váltó...

Budapest. A pesti lakásinség megteremtette a lakásközvetítő...

Elfogott merénylő. Békés. Nagyeszteréki este...

Megakadályozott családirtás. Maramarosziget. Szurdok köz...

Gyermek tüzhála. Debreczen. Varga Imre derecs...

Dohánygyári sztrájk. Kolozsvár. A kolozsvári dohán...

Párba tanuk nélkül. Arad. Angyal Iván és Kunfi Béla...

Üngyvilkos járási tisztviselő. Makó. Kohn Lajos nagykali...

Aki nem szereti a hintát. Nagyvárad. A város legutóbb...

Egy kis panama. Szatmár. A szatmári járásbíró...

Testvérjalkosság. Sátoraljzshely. A szemléme...

A hamis bélyegzés. Szombathely. Evéken keresztül...

NE DOBJA KI PÉNZÉT

Vásároljon ott, ahol biztosan jó szert kap pénzéért. Az amerikai magyarok — ugy a városokban...

AZ ÖSZÜLES ELLEN-SZERE. A Partos Patika Ártal készített...

MENTSVÁR

A RENDELÉSNEK TESSÉK KIVAGNI A MELLÉKELT SZELVÉNYT. A KIVANT SZER NEVÉT RÁIRVA...

PARTOS PATIKA 160 SECOND AVE., NEW YORK. 10-ik utca szöglet.

szántóföldön, hol apóval és sógorjával dolgozott. Németh...

Egy magyar kalandornő. A berlini rendőrség letartóztatta a minap Neumann Róbert...

Vertical text on the left margin: DÉS ZOI EN, MIL, AVE, RD, YONAL, Lloyd, IKAI, FELD, etc.

te oldal. Az asszony (éppíru): Már be... szeltem róla neked. Mielőtt... megkérdezt a kezemet, udvarolt ne...

kötelességek. Sokkal bájosabb és... kedvesebb vagy. Érted? Sokkal bá...

INFLUENZA. A valódi Anker-Pain-Expeller való... ban kitűnően megoldotta helyét az al...

„A BEVÁNDORLÓ” NAPTÁRA az 1911. esztendőre MEGJELENT ÉS OLVASÓINK KEZÉBEN VAN.

SZABADALMAKAT KIESZKÖZEL BEL- ÉS KÖLPELDON S AZOK ELADÁSÁT ÉS ÉRTÉKSZÉ...

RÓTH JÓZSEF BANKHÁZAI 401-2 Jerome St., McKeesport, Pa.

FEUERSTEIN L. ELSŐRANGU NŐI KALAP- ÉS VIRÁGÜZLET.

BELDEGREEN FÉNYKÉPESZ A LEGJOBB MAGYAR 32 AVE. C.

MONOPOL-KÁVEHÁZ ROTH PÉTER, Mgr. 145 MÁSODIK AVE. NEW YORK

LEGOLCSÓBB LEGBIZTOSABB HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE

Kerékpárok A LEGUTÁNYOSABB ARBAN KAPHATOK

KIS HIRDETÉSEK Minden hirdetés 12 szög 25c. Minden további szög 1 cent.

RIZSÁK JÁNOS Közjegyző, pénzzállító és váltóüzlete 129 Second Street, Passaic, N. J.

Dr. M. E. KOHN magyar orvos, 109 LOCUST STREET, MCKEESPORT, Pa.

ELSŐ MAGYAR REFORMATUS EGYHÁZ NEW YORKBAN. Hírvételek vasárnap délután 10 óra...

POLGÁROSDJUNK! A New York Magyar Liga az első pá...

ANGOLUL tanít iránt és beszélni egyetemi hallgató...

ANTAL LAJOS az a Bevándorló képviselőnek most... bevezette New Jersey államot.

ADLER IGNATZ 1289 FIRST AVE. 69. UICSA sarkán. NEW YORK.

WARADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.

Bankbetevőkhez! Megvan-e ön elégedve az az a kevés kamattal, amit...

LEGJOBB MAGYAR KONVHA. Talmányi O. Györgyné MAGYANVÉDELŐJE.

UNITED REALTY AND MORTGAGE CO. Hungarian Department 220 Broadway, New York.

ELSŐRANGU BORBELYÜZLET ÉS FÜRDŐ BATHÓ ISTVÁN, tulajdonos.

Hoffmann József "Szabadság" kévéhez tulajdonosa.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS. Dr. Löwinger Ernő AZ ÖSSZES ORVOSI TUDOMÁNYOK TUDORA.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS. Dr. Löwinger Ernő 1858 GRAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

ELSŐRANGU BORBELYÜZLET ÉS FÜRDŐ BATHÓ ISTVÁN, tulajdonos.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS. Dr. Löwinger Ernő 1858 GRAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

SZ... VIII. ÉVFOLYAM A "PAR... Szánt a paraszt z... Szűz a rög. Az... Nyú a jószág. Pih... Nincs féltettebb... Nézi a nap állás... „Még csak ezt a... Nincs messze má... Délelőttre áll a... Mit is mondtam... Ilyen magunké... Kenyer is jó, ha... Nem vagyunk m... Majd ha a zab m... Lesz takarmány... Takarászor a ma... Lesz még egyszer... Jön az asszony... mondja... (Egy kis levelet t... Első a ló; aztán... Poros inge újabb... Köhint egyet az... „Hej nehez most... „Az a!...” fele... Ellhaltag a párja... Kászolódik az as... „Nincs kelmedne... Gondokozni... „Nincs; ami volt... Julcsa megy a... Nem bírja a v... Megmerül a ke... Szól a legény: Julcsa szemlést... Miska megküz... Kurtaszaru pip... Több szó nem... S ahogy Misk... Nem dobog egy... Minek a beszéd... É a lány meg... Gyönyörűen h... Minden röppe... És pirulva, né... Ez a legerthe... Nem enyereg... Komoly volt a... A többit elveg... — Így dül el... Egy pompás h... Meztelbas, g... S amint az egy... Törtött szobro... A csokna nim... S kegyelettel... S szől megbi... Jó lesz a házm... A skarlát... Irta: Szini Gyú... A kupé ablakánál ült... ágat tartott a kezében... rákok voltak mint a friss... hó, semmi levél, tehát... volt. És a mézű nap r... ablaktáblára, amely azt... Mindenféle résen át os... kupé belsejét a tavasz... Az öntött vasból való... — az ablak alsó perm... a télike valami ittelje... szürkült és savanyú, a... szinte férfias kigőzölés... az ember eszébe. Pongrácz Eszter a... lődjével együtt állt... virágok, amelyeknek... kellemes parfümjök... rügyező illat volt és m... te a levegőt, nyomottá...

SZÉPIRODALMI MELLÉKLET

LITERARY SECTION OF THE BEVANDORLO

VIII. ÉVFOLYAM. 64. SZÁM.

VIII. YEAR. No. 64.

A "PARASZTOK" CZIKLUSBÓL.

Írta: Balla Miklós.

A ló.

Szánt a paraszt zab alá. Foházkodik szörnyen. Száraz a rög. Az eke nem hasítja könnyen. Nincs messze már az asszony, abrakolunk menten. Nyú a jószág. Pihentet minden fordulónál. Nincs féltettebb pajtása parasztnak — a lónak.

Nézi a nap állását s biztatja a sárgát: „Még csak ezt a barizdát, édes szógám, rántsd át.” Nincs messze már az asszony, abrakolunk menten, Délelőttre áll a nap, mingy' itt lesz a szentem.

Mit is mondtam: abrakot? Abrak ám ha vóna! Ilyen magunkfélinek megteszi a szóna! Kenyer is jó, ha nincs hus; gyű kis lovam, rajta! Nem vagyunk mi uraság, válogatós fajta!

Majd ha a zab megéri e szikes törésen, Lesz takarmány bőviben, ha jó termés leszén, Takarászok a magot osztja majd az asztag — Lesz még egyszer nóta is, — lesz még néked abrak!

Jón az asszony. „Adj Isten!” — „Fogadj Isten!” — mondja. (Egy kis levest takargat a kék szilke rongya) Első a ló; azután maga is hozzálát, — Poros inge ujjába megtörül száját.

Köhint egyet az asszony, mintha szóba fogna... „Hej nehéz most az eke!” — szételintve mondja. „Az a!”... felel az ember, s falatozik csendbe; Elhallgat a párja is. Ez annak a rendje...

Kászolódik az asszony s kérdi bucsuzóra: „Nincs kelmednek valami mondani valója?” — Gondolkodik: mit mondhat hát utralónak... „Nincs; ami vót, az elébb mondtam el — a lónak.”

A kutnál.

Julcsa megy a kutra. Miska követi. Nem bírja a vödört — felhuzza neki. Megmerül a korsó. Indulna a lány — Szól a legény: „Ráérsz! Ne menj még babám!”

Julcsa szemlesütve marad ahelyén, Miska meghuzódik a kut peremén. Kurtaszárna pipa ül az agyarán, Több szám nem is, csak füst száll el ajkán.

S ahogy Miska szippant lassan, sebesen, Nem dobog egyformán a lány szive sem!... Minek a beszéd itt? A füst hangot ad És a lány megérti a pipa szavát.

Gyönyörűen hangzik minden szippánás, Minden ropogó füst: kérdés — vallomás. És pirulva, némán áll a kérdező... Ez a legérthetőbb, legszebb felelet...

Nem enyeleg Miska, meg sem öleli, Komoly volt a kérdés — megfelelt neki. A többit elvégzi az őz uja bora! — Igy dül el a kutnál két szívnek sora.

Kegeylet.

Egy pompás kastély falai alatt Mezitlábás, gubás paraszt haladt. S amint az egyik ablak alá ére, Törött szobrocscra hullott a fejére.

A csonka nimphát emberünk felvette S kegeylettel tarisznyájába tette. S szolt megbillantve szelét kalapjának: Jó lesz a házánál otthon „Máriának”.

A skárlát.

Írta: Szini Gyula.

A kupé ablakánál ült és virágos ágat tartott a kezében. Fehér virágok voltak mint a frissen hullott hó, semmi levél, tehát április eleje volt. És a mézidő nap ráfeküdt az ablaküvegre, amely átmelegedett. Mindenféle résen át ostromolta a kupé belsejét a tavaszi föld szaga. Az öntött vashöl való hamutartó — az ablak alsó peremén — mint a telenk valami ittelejtett emléke szürkült és savanyu, átható illata szinte férfias kigőzölést juttatott az ember eszébe.

Pongrácz Eszter a német nevelőjével együtt ült. Szagolta a virágokat, amelyeknek nem volt kellemes parfümjük. Kesernyűs rigyező illat volt és mégis telítette a levegőt, nyomottá, ábrándos-

a harmadik osztály felé az ablak alatt és bagariaszag meg bagóllat ropkódott utánuk a levegőben. Eszter hirtelen csak azt érezte, hogy erőteljes rántással visszahúzzák. Megfordult és a Frauleint látta maga előtt képből kiélve. — Das schickt sich nicht! — sziszegte a német kisasszony. Eszter rögtön megértette, hogy miről van szó. Mialatt kihajolt, a szoknyája fölesusszot és a lába ikrajá illettlenül ki volt takarva.

A szemközti padon pedig egy fiatal ember ült. Az areza piros volt, szuszogott és az ölében tartotta kis sárgabőr kőzitáskáját. Eszter nem vette észre, amikor fölszállt.

A Fraulein még szögletesebb, még tartózkodóbb lett mint máskor. A fiatal ember pedig lehunyta a szemét, úgy tett, mintha nagyon álmos volna és el is szeretne szenderedni. Zavarban volt. Sárga bőrkabátja, kerek kis stájer kalapja, briessze, fekete bőrkamérlója, poros cipője mintha valamennyi egyszerre feszélyezte volna.

A Fraulein szándéktalanul leejtette a zsebkendőjét, a fiatal gavallér utána hajolt, fölemelte. Eszter elmosolyodott és kinézett az ablakon. A gavallér a torkát köszörülte. Eszter pedig gyorsan elbújt egy napilap mögé és az újságlepedő alól csak a keble látszott ki, amely csaknem szétpatlantotta a világos, ártatlan blúzát.

Néma feszélyezettségben így teltek hosszú percek.

Eszter végre megunt az olvasást, fölállt és ki akart menni a folyosóra. A gavallér udvariasan fölállt, hogy helyet adjon és mikor Eszter elhíbbent előtte, így szolt hozzá: — Kezét esőköln.

A Fraulein megbotránkozva nézett föl az Engelhornból, Eszter pedig kíváncsian fordult vissza. A gavallér még előkezeyen ki is nyitotta előtte az ajtót, de előbb engedelmelt kért: — Ha megengedi, Pongrácz kisasszony.

A nevelő nőjében lejtette az öléből a piroskötésű könyvét, fölugrott a helyéről és rászólt a leányra: — Hová megy? Ez nem járja! Üljön le!

Eszter pedig zavarában rámosolygott a fiatal emberre. — Boecsián meg, hogy megszólítottam — szolt alázatosan a gavallér, — de ismerem nagysádat, Szalonkára tetszik utazni, ugyebár?

— Igen, — felelte Eszter és kiszkótt a folyosóra. A fiatal ember egyideig farkas szemmel nézett a Frauleinnal, aki azonban csakhamar a regényébe mélyedt. Eszter kinn maradt a folyosón, ahol a rázós vonat hol az egyik, hol a másik ablakhoz dobálta, néha kíváncsian bekiadókált a kupéba, aztán megint eltűnt. A fiatal ember végre nagy elhatározással fölkel és kiment.

Cigarettára gyújtott a folyosón, de csak azért, hogy megszédítségbe: — Boecsiánat, nem zavarom? Eszterben fölbredt a nagyvilági hölgy: — Kérem, legalább mutatkozzék be — szolt.

— Meglátja, hogy nem szükséges — szolt a gavallér. — Emlékezni fog mindjárt rám. Emlékszik még a bérlőjűk gyermekeire? — én vagyok a Laezi.

Eszter összecsapta a kezét: — A Laezi! A vonat közben ellökte és a két fiatal ember mell a mellé összekötözött.

— Rég nem volt már mifelénk — szolt Laezi — pedig kisleány korában háznyors bejött hozánk-

— Ki maga!! És a vonat mentén, serkédő mézőben két fiatal tehén furesa bakugrással közlekedett: — Mit csinálnak ezek? — Szerelmeskednek — felelte mosolyogva Radványi.

Eszter összevonta haragosan a szemöldökét és sártódóttan nézett a doktorra. — Istenem, milyen szép! — lihegte Laezi. — Ilyen összevont szemöldökkel olyan mint egy haragvó hindu istenő. Csak letérdelni és imádkozni tudnék előtte.

Eszter elmosolyodott: — Most pedig mintha az ég nyílt volna meg — szolt Radványi — az istenő egy mosolyára... a hindu paradicsom... És hogy közlekedni láthassa ezt a paradicsomot, befurakodott arra a kis helyre, a mely a leány előtt volt. Most szemben álltak egymással, csaknem érintkeztek és a vonat rázása néha összecsapoztatta őket.

Egy zökkenőnél aztán Radványi elkapta az Eszter derekát, megélelte, megéskölte a szemét, az ajkát. És hirtelen belépett a kalauz, mosolygott: — Kérem a jegyeket... A leány pedig sirva beszaladt a Frauleinhez.

A veranda téglapadozatára betűzött a holdfény. A drótok, amelyek nyáron a vadszőlő indáit hozdozák, fantasztikus arabeszkéket irták a falra. A kertben a porhanyós, gilisztás föld nagyokat lélekzett. Az istállóban a tehén álmalhalkan bögött.

A veranda egyik ajtajából kemény, fűrészelő horkolás hallatszott. A bérés még álmalhalkan is küldöve dolgozik. A veranda egy másik ajtajából esőndes duruzsolás hallatszott. A Fraulein álmódott valami szép regényt a la Engelhorn.

A harmadik ajtó csak be volt téve. Nem volt bezárva. Még kilyinesel sem. És fázva szepgye, a másik pillanatban kigyulva, lázban, vaezőgő foggal, összevrodó térdrel egy leány állt ott. Talán nem is vert a szive, talán nem is lélekzett. Oly esőndesen állt ott, hogy még a pök szövését is hallhatta volna.

Egy gyufaskatulya volt a kezében. A lelkiismeret szava pedig azt sugta neki: Gyujtsd meg azt a gyertyát. De a tavaszi fúvalom a következő pillanatban mintha elfújta volna ezt az elhatározását. A tavaszi szellő a hold minden ezüst porát összekeverte az anyaföld mámoros kigőzölésével és az ég felé becsapta a felgyújtott ajtókat, hogy elszédítsen egy fiatal leányt.

És a lábujja bubjától föl a hasig jászálóg csak egyetlen áram, egyetlen vágy, egyetlen gondolat biszsergett-sztergett Eszterben. Mintha hangyák mászták volna föl rajta és elszibbasztották volna. Elfelejtett imádkozni. A szive néha úgy vert, hogy csaknem elájult beléje.

Egyszerre csak, szinte anélkül, hogy akarta volna, bekopogott a Fraulein ajtaján. A német kisasszony könnyű álmu volt, különben is folyton rablótól félt, tehát ijedten kiáltotta ki: — Ki az?

Eszter hallotta, hogy a kisasszony odabenn fölkel, gyertyát gyújt. — Ne kelj föl, kisasszony — nyitott be hozzá Eszter — csak azt akarom mondani, hogy nem tudok aludni.

— Miért nem fekszik le? — kérdezte bosszuan a Fraulein. — Hiába fekszem le. Amint behunyam a szemem, rémeket látok. — Imádkozzék, — ajánlotta a kisasszony. — Megpróbáltam azt is, hiába.

— Hát mit érez? — kérdezte a Fraulein. — Fáj a feje? — Fáj. — Az areza tüzel? — Majd kiesattan. — A nyelve száraz? — Száraz.

A Fraulein szeméből már egészen ellillant az álom és most már aggodalmasan kérdezte: — Hát mi baja van voltaképp magának? — Kisasszony, — felelte Eszter — én nagyon félek, hogy skárlátom van. Még Pesten megkaptam az öcsémétől.

A „skárlát” szóra a Fraulein kiugrott az ágyból, összecsapta a kezét és égnek emelt szemmel mondta: — Jóságos Isten! Ha skárlátja van, honnan vesznék most orvost? — Eszter a földet nézte és nem szolt semmit.

— Kérem, van-e? — kérdezte a Fraulein. — Azt hiszem vannak, de azt orvosnak kellene megvizsgálnia. A Fraulein gyorsan felöltözött, a gyertyával kiment a verandára és bekopogott a bérés ajtaján. A bérés azonban milyen aludt és csak nagy dörömbölésre ébredt föl. Végre kidugta a fejét az ajtón.

A Fraulein hirtelenében nem tudott neki mást mondani mint: — Doktor! doktor! — Teremtőm uram! — kiáltott a bérés, — kinek kell a doktor? Ki beteg? — Kisasszony, — felelte a Fraulein.

— Az Eszti ke kisasszony beteg? — szörnyűkötött a bérés és elkezdett tanakodni rajta: — Orvos csak egy órányira van innen, az is csak olyan parasztnak való... hanem... hejnye-hé... hát itt van a mi ifiurunk, a Laezi, hiszen az pesti doktor!

A bérés magára kapta a szűrt, átsietett az udvaron. Hallatszott, hogy bezörgött egy ablakon, ott éjjel is égett a lámpa. — Elalatt pedig a Fraulein zsebkendőből borogatást csinált az Eszter fejére. Ujra megvetette az ágát, lesimította a lepedőt, fölrázta a párnákat és befektette a kis betegre.

Végre kopogtak az ajtón. Radványi volt. Látszott rajta, hogy sietett, magára kapkodta a ruháját és csak nagyjából volt megfészülve. Eszter pedig lehunyta a szemét, alig pihent és fázósan meg-megrázódot.

Gépiesen terte, hogy megvizsgálják az ütőerét, a szembáját, a nyelvét. Aggodalmasan szoritotta a hóna alá a hőmérőt. Radványi lealvasta a fokokat és esővalta a fejét. — Fraulein, kérem — szolt a német leányhoz — mártson be egy törülközőt kölni vízbe, hozzon egy kis ollót, egy spirituszmasinát, hogy kukorékol-e már a kakas.

A Fraulein engedelmesen sietett ki a szobából. — Csak azért adtam neki azt a sok megbízást, hogy hosszabb ideig kinn legyen — valotta meg László. Eszter elpirult. Egyideig kerültek egymás tekintetét. Aztán egyszerre megtalálták és megfogták egymás kezét.

— Milyen lázas az areza! — mondta Radványi és az ajkát gyöngyöden odaértette a leány orchideájának rózsájához és egy félénk, futó esőkot nyomott az Eszter ajkára. — Beteg vagyok? — remegett a leány.

— Lásza, — szolt a doktor halván, diadalmasan — ez az a skárlát, amely tavasszal virul és amely miatt én sem tudtam egész éjjel behunyni a szememet. Eszter fölnezt a menyegzetre és

és saját magának is alig merté megvallani: — Tehát ez a szerelem... És boldog volt, mint aki nagy veszedelméből menekült meg vagy mint akinek valami nagy ravasszaga sikerült... A Fraulein pedig ekkor már tulzott lelkiismeretességgel csakugyan a baromfi-öl körül léste a kakas szavát. A hold mélan mosolygott. Csönd volt. Rügyek pattantak némán. Április volt. A szépséges hónap.

Az asszony, aki mindent tud

Írta: Dánielné-Lengyel Laura.

Kedves barátom, — hiszen ha nem tudnék annyit, ha nem látnék mindent előre... Akkor édes, jó barátom, e szomorú és keserű levél helyett én magam mennék önhöz oly igazán, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Nem félek, hogy harmincz és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rám, ahogy a régi, romantikus regényekben van megírva, mint ahogy most ott áll az ablaknál és megáll a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképen az enyémhez.

Valaha másként teszek, mint ahogy... nemnek benső parancsára tenem...

Alert higgye el, semmi más nem tart vissza Öntől, csak az, hogy... tudom, hogy mi fog bekövetkezni...

Igenis, amit most látom Ön... lázban égve, remegve, gyötörödvé... amilyen bizottsággal tudom, hogy...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

leület nem könnyű megírni. Sok... sok átvirrasztott éjszaka és átsírt...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

resztje törte össze, — vagy inkább... az élet élvezetét? — A gavallér...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Választ e hosszú levélre nem... várók. Hiába is írna, nem bontánám fel...

Kocsik. Irta: Kiss Arnold. Csöndben, lágyn, altatóan, Álmodásba ringatóan, Mintha tündér-hárfa szólna...

Rózsák nyílnak, illatoznak, Kék violák hajladoznak, Hegedülnek zöng a hurja, Mirtusz fannak koszoruba, S büszke fényben, dus pompásan, Virágdíszben, bokrédúsan Megindul a nászkocsi.

S tülköl, sikít, forr az élet, Harcriadó lesz az ének, Döng a csákány, kardvas csattan, Megtaposva, szivaskadban, Gőzküllökön mind előbbre, Villám hálán, éjbe, ködbe Ragad minket szás kocsi.

Komor felhők föm az égen, Reánk hull az örök éjjel, Gyászszőlőmök tompán bugnak, Beethoven-kürtök zúgnak, Halkan gördül lágj ütemben, S kapunk előtt megáll esendben: Vár a halottaskocsi.

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

szan, forrón megécskölta a kezét... III. Domaszkói másnap reggel be...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Domaszkói másnap reggel be... hajtatott a városba. Megnézte az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Oh nemtem az arczát, de ezt a hi... pácskát nem láttam rajta. Otthon nem tudtak semmit az...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

Csak néztem micsoda komoty... apró kék szem! Micsoda méltósá...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

húzasággal? Amu ember van a világo... ki kell-e zárni a há...

itt lenni semmit. Nyugodtan mász-
szál, vigyázz, hogy föl ne törd-
kezed. Jól van, most nyomd a ri-
cseszt az ablakhoz. Lassan szorítsd,
nehogy esőrómpöljön. — Megvan
— most bujj be — és balra tart,
mindég balra, míg a lépcsőház
nem érsz. Ott a karfába fogózkod-
jál, ugy másszál le a kapuig!

Néhány perc múlva a kapu
lassan kinyílt, a két kőn álló fér-
fi beosont a házba. Bemm ismét
beresztelték a kaput, azután
esőszéles fölkuszak az emeletre.
— Ne gyujts még lámpát. —
suttogja az öreg. — Tudom a já-
rást. Itt vagyunk már a házhoz-
búrában. Ni, az ajtó nincs bezárva.
Ejnye, be jó. A sarokban van az
ágy!

— Ki az, szent Isten! — szól
egyszerre egy ijedt nő hang.
— Jó ember! — felelt az öreg és
már ott termett az ágynál és ujja-
it mint a kigyó, körülfonták a nő
nyakát.

— Fogd a lábát, fiu, hogy ne
rugdalódzék!
Tibor gépiesen engedelmese-
skedett.

— Ugy lá, azt hiszem rendben
van, — szól az öreg színet után.
Még csak meg se nyekkedt. Most
már nyugodtan dolgozhatunk. —
Nem zavar már senki. Gyujts lám-
pát, Lapp! No mi bajod van, Ti-
bor? Megbolondultál, hé??

A fiatal ember tágrányított szem-
mel, megdermedve nézte az ágy-
ban fekvő nőt. A tolvajlampa hal-
vány fényénél szinte izzó volt a
kettő; a halott és az élő. Mind
a kettőnek eltorzult az arca, iver-
ges volt a szeme, szederjes volt az
ajka.

Azután egyszerre csak levágo-
dott az ifjú az ágy előtt. Görögös
zokogása hallatszott:
— Anyám, édes anyám!
— Az öreg ott termett. Egy kis
villogott a levegőben. Azután
esőszéles lett ismét minden.

Reggel a család együtt talál-
ták az anyát és a fiát. A halálban
végre kibékült egymással.

Kopott verebek.

Irta: **Abonyi Árpád.**

— Mikor a sors kegyetlen brut-
talitása egymástól elszakított...
— A sors kegyetlen brutalitása.
Igen, ez nagyon jó kifejezés, de
talán ne ismétlje többet.
— Mjért?
— Mert már hallottam.
— Nem szereti az ismétléseket?
— Nem.
— Amint parancsolja. Háttal
fordított a sors kegyetlen brutali-
tásának és ott folytatott, hogy
mídon el kellett válnunk, ön to-
vább haladt fényesnek ígérköz
művészi pályáján, nekem azonban
mind a két öklömöt keserves mun-
kába kellett vennem, hogy kive-
redjem magamnak azt a szerény
helyet, mely fényesnek épen nem
ígérköz pályámnak első lépés-
foka volt.

— Fő az, hogy sikerült.
— Művésznő! Önnek fogalma
sem lehet róla, hogy milyen áron.

— Kedves barátom, alig egy ne-
gyedórja, hogy a véletlen ezen
az ugynevezett vadregényes fű-
résztányon megint szemlét-szem-
be állított minket egymással, husz
vagy huszenkét év után — már
nem is emlékszem bizonyosan —
és ez alatt a rövid negyedóra alatt
me, már másodsor kell ott fi-
zélyeztetnem, hogy nem vagyok
"művésznő", mert bueszt mon-
tam a színpadnak.

— Kar.
— Ez talán az ön dolga.
— Ugy van, ez az ön dolga és
nem is akarok betérni titkáiba.

— Ninesenek titkain. Abban a
torban vagyok, mídon az ilyen
nagambhoz hasonló, középser-
iédki "művésznő" már csak igen
idegen kap szerződést és még a
egrosszabb szerződésért is esu-
nya harezokat kell megvívnia.
Átáthatja, hogy egészen ószintén
beszélnek magával. Olyan ószin-
tén, amilyen egy negyvenkét éves
öreg művésznő" csak lehet...
— Ugy van, ez az ön dolga és
nem is akarok betérni titkáiba.

— Ninesenek titkain. Abban a
torban vagyok, mídon az ilyen
nagambhoz hasonló, középser-
iédki "művésznő" már csak igen
idegen kap szerződést és még a
egrosszabb szerződésért is esu-
nya harezokat kell megvívnia.
Átáthatja, hogy egészen ószintén
beszélnek magával. Olyan ószin-
tén, amilyen egy negyvenkét éves
öreg művésznő" csak lehet...
— Ugy van, ez az ön dolga és
nem is akarok betérni titkáiba.

— Ninesenek titkain. Abban a
torban vagyok, mídon az ilyen
nagambhoz hasonló, középser-
iédki "művésznő" már csak igen
idegen kap szerződést és még a
egrosszabb szerződésért is esu-
nya harezokat kell megvívnia.
Átáthatja, hogy egészen ószintén
beszélnek magával. Olyan ószin-
tén, amilyen egy negyvenkét éves
öreg művésznő" csak lehet...
— Ugy van, ez az ön dolga és
nem is akarok betérni titkáiba.

— Ninesenek titkain. Abban a
torban vagyok, mídon az ilyen
nagambhoz hasonló, középser-
iédki "művésznő" már csak igen
idegen kap szerződést és még a
egrosszabb szerződésért is esu-
nya harezokat kell megvívnia.
Átáthatja, hogy egészen ószintén
beszélnek magával. Olyan ószin-
tén, amilyen egy negyvenkét éves
öreg művésznő" csak lehet...
— Ugy van, ez az ön dolga és
nem is akarok betérni titkáiba.

— ezért hát nyitabb vagyok, mint
amilyen mással lennék és azt is
őszintén bevallom, hogy az imént
mídon itt a sétányon megpillan-
tottam... egy kisit meghökken-
tem.

— Észrevettem, hogy megijedt
tőlem.

— Nem ijedtem meg, csak egy
kisit meghökkenem, mert az ön
koromban már nem szeretik az
asszonyok, ha olyan emberrel ke-
pülnek szembe, aki valaha fiatal-
loknak és szépeknek is látta őket.

— Ne gyujts még lámpát. —
suttogja az öreg. — Tudom a já-
rást. Itt vagyunk már a házhoz-
búrában. Ni, az ajtó nincs bezárva.
Ejnye, be jó. A sarokban van az
ágy!

— Ki az, szent Isten! — szól
egyszerre egy ijedt nő hang.
— Jó ember! — felelt az öreg és
már ott termett az ágynál és ujja-
it mint a kigyó, körülfonták a nő
nyakát.

— Fogd a lábát, fiu, hogy ne
rugdalódzék!
Tibor gépiesen engedelmese-
skedett.

— Ugy lá, azt hiszem rendben
van, — szól az öreg színet után.
Még csak meg se nyekkedt. Most
már nyugodtan dolgozhatunk. —
Nem zavar már senki. Gyujts lám-
pát, Lapp! No mi bajod van, Ti-
bor? Megbolondultál, hé??

A fiatal ember tágrányított szem-
mel, megdermedve nézte az ágy-
ban fekvő nőt. A tolvajlampa hal-
vány fényénél szinte izzó volt a
kettő; a halott és az élő. Mind
a kettőnek eltorzult az arca, iver-
ges volt a szeme, szederjes volt az
ajka.

Azután egyszerre csak levágo-
dott az ifjú az ágy előtt. Görögös
zokogása hallatszott:
— Anyám, édes anyám!
— Az öreg ott termett. Egy kis
villogott a levegőben. Azután
esőszéles lett ismét minden.

Reggel a család együtt talál-
ták az anyát és a fiát. A halálban
végre kibékült egymással.

Az én szándékomban semmieset-
re, de talán maga teremtett valami
ilyesmit én ellenem?

— Mit akar ezzel akartatani?
— Azt, hogy el akart ámitani.
— Nem értem...
— Dehogy nem érte! Kérem,
ne nézzen rám ily szigorú tekintet-
tel, mert azért mégis csak az ön
egykori kedves szemét látom,
melyek megremegtették a lelke-
met és békéltették végtelen ragyo-
gással...

— Frázis, Ne folytassa.
— Ugy van, most minden frá-
zis és tartalmatlan üresség és
ezen — fájdalom — nem lehet
segíteni. Nem is akarunk, mert
mindketten meg akarjuk őrizni
b egymás előtt a tekintélyünket, ne-
hogy valamelyikünk egykori zöl-
d fiatalágán kapja rajta a másikat
és megragadhasa a szomorú alk-
almat, hogy fölényét és kápráza-
tosan megérett ökö-ságát arra után —
esőszélesben éreztessze. Sajnos,
kedves barátom, az idő utálató-
san értelmes lényekké sülyesztett
mindkettőnkét abból a napfényes
magasságból, ahol valamikor ál-
modoztunk és oly ártatlan, kedves
sötét gyűgyű gyerekek voltunk,
hogy majdnem szemembe lopyd-
zik a köny, ha ez a bájos gyere-
mese most megint eszembe jut.
Ez a megindulás természetesen
csak egy pillanatig tart, mert
utána nyomban felülkerekedik
elém utálatos érettsége és arra
ingerel, hogy azt az "őszintesé-
get", melyvel egymást már több
mint egy negyedórja esaljuk —
szegre akaszam és ott is hagyjam.

— Ezt sem értem.
— Megnyagvarozom, de igérje
meg, hogy nem fog megehezteni.
— Mondtam már, hogy mi ket-
ten akarunk elmondhatunk egy-
másnak.

— Lehet, hogy igaza van...
— Nekem igazam van, — ma-
gának azonban nines igaza, mi-
dön fölteszi rólam, hogy meg aka-
rom esalni.

— Meg merne esküdni az ellen-
kezőre?
— Tudom.

— Fölösleges.
— Magam is azt hiszem, hogy
fölösleges, bár azt sem tartom le-
hetetlennek, hogy én is megeskü-
dök az ellenkezőre, ha úgy talál-
nám, hogy ez az istentelenség elő-
nyömré fog válni és elámíthatom
vele az ellenfeletem. Ime, kedves
barátom, ez az, amire figyelmet
fő akarom hírvni, hogy értelmessé-
gemet ön előtt fitogtassam. Mert
ha valóban őszinték akarunk len-
ni egymás iránt, akkor önmé-
k saját finom értelme előtt be kell
vallania, hogy mídon az imént
megpillantott és villángyorsan el-
döntötte, hogy a találkozásom
nem kerülheti, így gondolkozott:
"az ördög hozta utamba ezt az em-
bert, így örökkévalóság óta sem-
mi sem hallottam róla és így azt
sem tudom, hogy nem-e lett belőle
kalandor, iparlovag vagy esirke-
fogó, aai most meg fogja ragadni
az alkalmat, hogy hozzám kösse
magát és megszaroljon..."

— Kérem, mit beszél?
— Az igazságot! Legyen szíves
és ne nézzen félre... ne moso-
lyogjon... és ne érezen zavart,
— mert semmi sem áll talán távo-
labb, mint az, hogy őnt zavarba
hozzam. Beláthatja azonban, hogy
ezt az egész tengerparti furdót is
a faképnél hagyta volna.

— Azért, hogy ne kelleszék ve-
lem találkoznia?
— Igen, azért.
— Lám, ez gyönyörű!
— Elég gyönyörű, bár semmi-
vel sem gyönyörűbb, mint a maga-
tíkos szándék, mely az enyém-
mel hajszálra megegyezett. Le-
gyen szíves és ne akarja velm-
udvariasságból elhitetni az ellen-
kezőt! Mi ketten már akármiféle
szőrnységet elmondhatunk egy-
másnak — nem fogjuk egymást
a kétségbejteni, mint valaha régen,
mídon egy elhamarkodott szó
vagy tekintet is elég volt arra,
hogy fájdalmat érezték és pitye-
regre hánykolódjak ágyamon
egész éjjel. Ne feledje, hogy nem
a régi naiv teremtés áll ön előtt,
hanem a sok mindenféle testi és
lelki nyomoru-ágon keresztül
ment asszony, akinek szemét már
nagyon nehéz lenne megalnui —
és ez nem is állhat az ön szán-
lékában.

— Az én szándékomban semmieset-
re, de talán maga teremtett valami
ilyesmit én ellenem?
— Mit akar ezzel akartatani?
— Azt, hogy el akart ámitani.
— Nem értem...
— Dehogy nem érte! Kérem,
ne nézzen rám ily szigorú tekintet-
tel, mert azért mégis csak az ön
egykori kedves szemét látom,
melyek megremegtették a lelke-
met és békéltették végtelen ragyo-
gással...

— Frázis, Ne folytassa.
— Ugy van, most minden frá-
zis és tartalmatlan üresség és
ezen — fájdalom — nem lehet
segíteni. Nem is akarunk, mert
mindketten meg akarjuk őrizni
b egymás előtt a tekintélyünket, ne-
hogy valamelyikünk egykori zöl-
d fiatalágán kapja rajta a másikat
és megragadhasa a szomorú alk-
almat, hogy fölényét és kápráza-
tosan megérett ökö-ságát arra után —
esőszélesben éreztessze. Sajnos,
kedves barátom, az idő utálató-
san értelmes lényekké sülyesztett
mindkettőnkét abból a napfényes
magasságból, ahol valamikor ál-
modoztunk és oly ártatlan, kedves
sötét gyűgyű gyerekek voltunk,
hogy majdnem szemembe lopyd-
zik a köny, ha ez a bájos gyere-
mese most megint eszembe jut.
Ez a megindulás természetesen
csak egy pillanatig tart, mert
utána nyomban felülkerekedik
elém utálatos érettsége és arra
ingerel, hogy azt az "őszintesé-
get", melyvel egymást már több
mint egy negyedórja esaljuk —
szegre akaszam és ott is hagyjam.

— Ezt sem értem.
— Megnyagvarozom, de igérje
meg, hogy nem fog megehezteni.
— Mondtam már, hogy mi ket-
ten akarunk elmondhatunk egy-
másnak.

— Lehet, hogy igaza van...
— Nekem igazam van, — ma-
gának azonban nines igaza, mi-
dön fölteszi rólam, hogy meg aka-
rom esalni.

— Meg merne esküdni az ellen-
kezőre?
— Tudom.

— Fölösleges.
— Magam is azt hiszem, hogy
fölösleges, bár azt sem tartom le-
hetetlennek, hogy én is megeskü-
dök az ellenkezőre, ha úgy talál-
nám, hogy ez az istentelenség elő-
nyömré fog válni és elámíthatom
vele az ellenfeletem. Ime, kedves
barátom, ez az, amire figyelmet
fő akarom hírvni, hogy értelmessé-
gemet ön előtt fitogtassam. Mert
ha valóban őszinték akarunk len-
ni egymás iránt, akkor önmé-
k saját finom értelme előtt be kell
vallania, hogy mídon az imént
megpillantott és villángyorsan el-
döntötte, hogy a találkozásom
nem kerülheti, így gondolkozott:
"az ördög hozta utamba ezt az em-
bert, így örökkévalóság óta sem-
mi sem hallottam róla és így azt
sem tudom, hogy nem-e lett belőle
kalandor, iparlovag vagy esirke-
fogó, aai most meg fogja ragadni
az alkalmat, hogy hozzám kösse
magát és megszaroljon..."

— Kérem, mit beszél?
— Az igazságot! Legyen szíves
és ne nézzen félre... ne moso-
lyogjon... és ne érezen zavart,
— mert semmi sem áll talán távo-
labb, mint az, hogy őnt zavarba
hozzam. Beláthatja azonban, hogy
ezt az egész tengerparti furdót is
a faképnél hagyta volna.

— Azért, hogy ne kelleszék ve-
lem találkoznia?
— Igen, azért.
— Lám, ez gyönyörű!
— Elég gyönyörű, bár semmi-
vel sem gyönyörűbb, mint a maga-
tíkos szándék, mely az enyém-
mel hajszálra megegyezett. Le-
gyen szíves és ne akarja velm-
udvariasságból elhitetni az ellen-
kezőt! Mi ketten már akármiféle
szőrnységet elmondhatunk egy-
másnak — nem fogjuk egymást
a kétségbejteni, mint valaha régen,
mídon egy elhamarkodott szó
vagy tekintet is elég volt arra,
hogy fájdalmat érezték és pitye-
regre hánykolódjak ágyamon
egész éjjel. Ne feledje, hogy nem
a régi naiv teremtés áll ön előtt,
hanem a sok mindenféle testi és
lelki nyomoru-ágon keresztül
ment asszony, akinek szemét már
nagyon nehéz lenne megalnui —
és ez nem is állhat az ön szán-
lékában.

— Az én szándékomban semmieset-
re, de talán maga teremtett valami
ilyesmit én ellenem?
— Mit akar ezzel akartatani?
— Azt, hogy el akart ámitani.
— Nem értem...
— Dehogy nem érte! Kérem,
ne nézzen rám ily szigorú tekintet-
tel, mert azért mégis csak az ön
egykori kedves szemét látom,
melyek megremegtették a lelke-
met és békéltették végtelen ragyo-
gással...

— Frázis, Ne folytassa.
— Ugy van, most minden frá-
zis és tartalmatlan üresség és
ezen — fájdalom — nem lehet
segíteni. Nem is akarunk, mert
mindketten meg akarjuk őrizni
b egymás előtt a tekintélyünket, ne-
hogy valamelyikünk egykori zöl-
d fiatalágán kapja rajta a másikat
és megragadhasa a szomorú alk-
almat, hogy fölényét és kápráza-
tosan megérett ökö-ságát arra után —
esőszélesben éreztessze. Sajnos,
kedves barátom, az idő utálató-
san értelmes lényekké sülyesztett
mindkettőnkét abból a napfényes
magasságból, ahol valamikor ál-
modoztunk és oly ártatlan, kedves
sötét gyűgyű gyerekek voltunk,
hogy majdnem szemembe lopyd-
zik a köny, ha ez a bájos gyere-
mese most megint eszembe jut.
Ez a megindulás természetesen
csak egy pillanatig tart, mert
utána nyomban felülkerekedik
elém utálatos érettsége és arra
ingerel, hogy azt az "őszintesé-
get", melyvel egymást már több
mint egy negyedórja esaljuk —
szegre akaszam és ott is hagyjam.

— Ezt sem értem.
— Megnyagvarozom, de igérje
meg, hogy nem fog megehezteni.
— Mondtam már, hogy mi ket-
ten akarunk elmondhatunk egy-
másnak.

— Lehet, hogy igaza van...
— Nekem igazam van, — ma-
gának azonban nines igaza, mi-
dön fölteszi rólam, hogy meg aka-
rom esalni.

— Fölösleges.
— Magam is azt hiszem, hogy
fölösleges, bár azt sem tartom le-
hetetlennek, hogy én is megeskü-
dök az ellenkezőre, ha úgy talál-
nám, hogy ez az istentelenség elő-
nyömré fog válni és elámíthatom
vele az ellenfeletem. Ime, kedves
barátom, ez az, amire figyelmet
fő akarom hírvni, hogy értelmessé-
gemet ön előtt fitogtassam. Mert
ha valóban őszinték akarunk len-
ni egymás iránt, akkor önmé-
k saját finom értelme előtt be kell
vallania, hogy mídon az imént
megpillantott és villángyorsan el-
döntötte, hogy a találkozásom
nem kerülheti, így gondolkozott:
"az ördög hozta utamba ezt az em-
bert, így örökkévalóság óta sem-
mi sem hallottam róla és így azt
sem tudom, hogy nem-e lett belőle
kalandor, iparlovag vagy esirke-
fogó, aai most meg fogja ragadni
az alkalmat, hogy hozzám kösse
magát és megszaroljon..."

— Kérem, mit beszél?
— Az igazságot! Legyen szíves
és ne nézzen félre... ne moso-
lyogjon... és ne érezen zavart,
— mert semmi sem áll talán távo-
labb, mint az, hogy őnt zavarba
hozzam. Beláthatja azonban, hogy
ezt az egész tengerparti furdót is
a faképnél hagyta volna.

— Azért, hogy ne kelleszék ve-
lem találkoznia?
— Igen, azért.
— Lám, ez gyönyörű!
— Elég gyönyörű, bár semmi-
vel sem gyönyörűbb, mint a maga-
tíkos szándék, mely az enyém-
mel hajszálra megegyezett. Le-
gyen szíves és ne akarja velm-
udvariasságból elhitetni az ellen-
kezőt! Mi ketten már akármiféle
szőrnységet elmondhatunk egy-
másnak — nem fogjuk egymást
a kétségbejteni, mint valaha régen,
mídon egy elhamarkodott szó
vagy tekintet is elég volt arra,
hogy fájdalmat érezték és pitye-
regre hánykolódjak ágyamon
egész éjjel. Ne feledje, hogy nem
a régi naiv teremtés áll ön előtt,
hanem a sok mindenféle testi és
lelki nyomoru-ágon keresztül
ment asszony, akinek szemét már
nagyon nehéz lenne megalnui —
és ez nem is állhat az ön szán-
lékában.

— Az én szándékomban semmieset-
re, de talán maga teremtett valami
ilyesmit én ellenem?
— Mit akar ezzel akartatani?
— Azt, hogy el akart ámitani.
— Nem értem...
— Dehogy nem érte! Kérem,
ne nézzen rám ily szigorú tekintet-
tel, mert azért mégis csak az ön
egykori kedves szemét látom,
melyek megremegtették a lelke-
met és békéltették végtelen ragyo-
gással...

— Frázis, Ne folytassa.
— Ugy van, most minden frá-
zis és tartalmatlan üresség és
ezen — fájdalom — nem lehet
segíteni. Nem is akarunk, mert
mindketten meg akarjuk őrizni
b egymás előtt a tekintélyünket, ne-
hogy valamelyikünk egykori zöl-
d fiatalágán kapja rajta a másikat
és megragadhasa a szomorú alk-
almat, hogy fölényét és kápráza-
tosan megérett ökö-ságát arra után —
esőszélesben éreztessze. Sajnos,
kedves barátom, az idő utálató-
san értelmes lényekké sülyesztett
mindkettőnkét abból a napfényes
magasságból, ahol valamikor ál-
modoztunk és oly ártatlan, kedves
sötét gyűgyű gyerekek voltunk,
hogy majdnem szemembe lopyd-
zik a köny, ha ez a bájos gyere-
mese most megint eszembe jut.
Ez a megindulás természetesen
csak egy pillanatig tart, mert
utána nyomban felülkerekedik
elém utálatos érettsége és arra
ingerel, hogy azt az "őszintesé-
get", melyvel egymást már több
mint egy negyedórja esaljuk —
szegre akaszam és ott is hagyjam.

— Ezt sem értem.
— Megnyagvarozom, de igérje
meg, hogy nem fog megehezteni.
— Mondtam már, hogy mi ket-
ten akarunk elmondhatunk egy-
másnak.

— Lehet, hogy igaza van...
— Nekem igazam van, — ma-
gának azonban nines igaza, mi-
dön fölteszi rólam, hogy meg aka-
rom esalni.

— Meg merne esküdni az ellen-
kezőre?
— Tudom.

— Fölösleges.
— Magam is azt hiszem, hogy
fölösleges, bár azt sem tartom le-
hetetlennek, hogy én is megeskü-
dök az ellenkezőre, ha úgy talál-
nám, hogy ez az istentelenség elő-
nyömré fog válni és elámíthatom
vele az ellenfeletem. Ime, kedves
barátom, ez az, amire figyelmet
fő akarom hírvni, hogy értelmessé-
gemet ön előtt fitogtassam. Mert
ha valóban őszinték akarunk len-
ni egymás iránt, akkor önmé-
k saját finom értelme előtt be kell
vallania, hogy mídon az imént
megpillantott és villángyorsan el-
döntötte, hogy a találkozásom
nem kerülheti, így gondolkozott:
"az ördög hozta utamba ezt az em-
bert, így örökkévalóság óta sem-
mi sem hallottam róla és így azt
sem tudom, hogy nem-e lett belőle
kalandor, iparlovag vagy esirke-
fogó, aai most meg fogja ragadni
az alkalmat, hogy hozzám kösse
magát és megszaroljon..."

— Kérem, mit beszél?
— Az igazságot! Legyen szíves
és ne nézzen félre... ne moso-
lyogjon... és ne érezen zavart,
— mert semmi sem áll talán távo-
labb, mint az, hogy őnt zavarba
hozzam. Beláthatja azonban, hogy
ezt az egész tengerparti furdót is
a faképnél hagyta volna.

— Azért, hogy ne kelleszék ve-
lem találkoznia?
— Igen, azért.
— Lám, ez gyönyörű!
— Elég gyönyörű, bár semmi-
vel sem gyönyörűbb, mint a maga-
tíkos szándék, mely az enyém-
mel hajszálra megegyezett. Le-
gyen szíves és ne akarja velm-
udvariasságból elhitetni az ellen-
kezőt! Mi ketten már akármiféle
szőrnységet elmondhatunk egy-
másnak — nem fogjuk egymást
a kétségbejteni, mint valaha régen,
mídon egy elhamarkodott szó
vagy tekintet is elég volt arra,
hogy fájdalmat érezték és pitye-
regre hánykolódjak ágyamon
egész éjjel. Ne feledje, hogy nem
a régi naiv teremtés áll ön előtt,
hanem a sok mindenféle testi és
lelki nyomoru-ágon keresztül
ment asszony, akinek szemét már
nagyon nehéz lenne megalnui —
és ez nem is állhat az ön szán-
lékában.

— Az én szándékomban semmieset-
re, de talán maga teremtett valami
ilyesmit én ellenem?
— Mit akar ezzel akartatani?
— Azt, hogy el akart ámitani.
— Nem értem...
— Dehogy nem érte! Kérem,
ne nézzen rám ily szigorú tekintet-
tel, mert azért mégis csak az ön
egykori kedves szemét látom,
melyek megremegtették a lelke-
met és békéltették végtelen ragyo-
gással...

— Frázis, Ne folytassa.
— Ugy van, most minden frá-
zis és tartalmatlan üresség és
ezen — fájdalom — nem lehet
segíteni. Nem is akarunk, mert
mindketten meg akarjuk őrizni
b egymás előtt a tekintélyünket, ne-
hogy valamelyikünk egykori zöl-
d fiatalágán kapja rajta a másikat
és megragadhasa a szomorú alk-
almat, hogy fölényét és kápráza-
tosan megérett ökö-ságát arra után —
esőszélesben éreztessze. Sajnos,
kedves barátom, az idő utálató-
san értelmes lényekké sülyesztett
mindkettőnkét abból a napfényes
magasságból, ahol valamikor ál-
modoztunk és oly ártatlan, kedves
sötét gyűgyű gyerekek voltunk,
hogy majdnem szemembe lopyd-
zik a köny, ha ez a bájos gyere-
mese most megint eszembe jut.
Ez a megindulás természetesen
csak egy pillanatig tart, mert
utána nyomban felülkerekedik
elém utálatos érettsége és arra
ingerel, hogy azt az "őszintesé-
get", melyvel egymást már több
mint egy negyedórja esaljuk —
szegre akaszam és ott is hagyjam.

— Ezt sem értem.
— Megnyagvarozom, de igérje
meg, hogy nem fog megehezteni.
— Mondtam már, hogy mi ket-
ten akarunk elmondhatunk egy-
másnak.

— Lehet, hogy igaza van...
— Nekem igazam van, — ma-
gának azonban nines igaza, mi-
dön fölteszi rólam, hogy meg aka-
rom esalni.

— Meg merne esküdni az ellen-
kezőre?
— Tudom.

— Fölösleges.
— Magam is azt hiszem, hogy
fölösleges, bár azt sem tartom le-
hetetlennek, hogy én is megeskü-
dök az ellenkezőre, ha úgy talál-
nám, hogy ez az istentelenség elő-
nyömré fog válni és elámíthatom
vele az ellenfeletem. Ime, kedves
barátom, ez az, amire figyelmet
fő akarom hírvni, hogy értelmessé-
gemet ön előtt fitogtassam. Mert
ha valóban őszinték akarunk len-
ni egymás iránt, akkor önmé-
k saját finom értelme előtt be kell
vallania, hogy mídon az imént
megpillantott és villángyorsan el-
döntötte, hogy a találkozásom
nem kerülheti, így gondolkozott:
"az ördög hozta utamba ezt az em-
bert, így örökkévalóság óta sem-
mi sem hallottam róla és így azt
sem tudom, hogy nem-e lett belőle
kalandor, iparlovag vagy esirke-
fogó, aai most meg fogja ragadni
az alkalmat, hogy hozzám kösse
magát és megszaroljon..."

— Kérem, mit beszél?
— Az igazságot! Legyen szíves
és ne nézzen félre... ne moso-
lyogjon... és ne érezen zavart,
— mert semmi sem áll talán távo-
labb, mint az, hogy őnt zavarba
hozzam. Beláthatja azonban, hogy
ezt az egész tengerparti furdót is
a faképnél hagyta volna.

— Azért, hogy ne kelleszék ve-
lem találkoznia?
— Igen, azért.
— Lám, ez gyönyörű!
— Elég gyönyörű, bár semmi-
vel sem gyönyörűbb, mint a maga-
tíkos szándék, mely az enyém-
mel hajszálra megegyezett. Le-
gyen szíves és ne akarja velm-
udvariasságból elhitetni az ellen-
kezőt! Mi ketten már akármiféle
szőrnységet elmondhatunk egy-
másnak — nem fogjuk egymást
a kétségbejteni, mint valaha régen,
mídon egy elhamarkodott szó
vagy tekintet is elég volt arra,
h